

TORSDAG 15 OKTOBER. NR 42/2015

Straffutdrag
för frivilliga
i Jakobstad
Sidan 4

Flyktingar kan
skapa nya
jobb på Efo
Sidan 4

Satin Cirkus
sjunger
för Nepal
Sidan 20

► **DENNA VECKA:** INSTICK TILL LOJO, FONTANA MEDIAS BOKBILAGA OCH ANSVARSVECKANS BILAGA

Vandasvenskar får utrymme i nytt kvarter

Vanda svenska församlings kamp för Larsgården tog en överraskande vändning.

Mögelskadad kyrka ersätts av bostäder, affärsutrymmen – och ny kyrka. **SIDAN 6**

**Ny lag gör det straffbart
att konvertera i Nepal**
Sidan 8

**Skaka bibelträdet tills
en frukt faller i din famn**
Sidan 11

**Bästa tidsresan gör du
i en gammal kyrka**
Sidan 12

LEDARE MAY WIKSTRÖM

En giftig rök av skadeglädje

KP DET SKRÄLLDE om Kp:s nyhet om att polisen i Jakobstad noterar en bred användning av cannabis bland ungdomar, också – och enligt den lokala äldre konstapeln – särskilt bland laestadianska unga. Poängen både i nyheten och i det polisen säger är att det inte finns något tefflon mot droger. Bruket av dem skär igenom alla samhällsskikt och sammanhang. Det gäller att hålla kvar fokus och lyssna in det budskapet. Annars schabblas något oerhört angeläget bort, själva problemet slinker runt hörnet och växer vidare.

SNABBT TOG diskussionen om drogerna i Jeppis en vändning som inte bara är tråkig för laestadianerna som grupp, utan som ger alla och envar den sköna undanflykt som vår mänskliga natur törstar efter. Begärligt griper vi efter möjligheten att kunna utse ett ”dom” som befriar ”oss” från ansvaret att ta itu med det allra mest smärtsamma. Det är det här, och det kvarstår: Unga riskerar att fara illa och det behövs gemensamma åtgärder för att motverka det. De här unga är ”våra”, oberoende av om de tänder sin rök i bönehusknuten eller någon annanstans. Våra! Inte ”deras”, som har misslyckats. Det är också skäl att komma ihåg att polisen inte heller rapporterar att ökningen av droganvändningarna gäller *enbart* laestadianer.

I samma nyhet bekräftar familjearbetaren inom laestadianernas centralorganisation att man har sett problemet och planerar motaktioner. Gerörelsen erkänsla för det! Så ofta anklagas laestadianerna för att sopa obehagligheter under mattan. Nu gör de det inte. Därför är de nästintill skadeglada kommentarerna i vissa kommentarsfält sorglig läsning. Och frågan kvarstår: Vad gör vi? Man borde ena krafterna för att jobba mot droganvändningen. Någon specifikt ”kristen” drogupplysning i skilda fällor behövs inte, och här kunde de lokala laestadianerna gärna öppna sina sammanhang och inte sköta allt internt. Missbruket frågar inte efter inre övertygelse. Behovet av samarbete gäller inte bara i Jakobstadstrakten. Det är något som församlingar och organisationer över hela landet har skäl att fundera över.

DET FINNS en annan viktig sak som måste sägas i mötet med illa dolt triumferande över att ”heliga” faller. Det ligger mycket dubbelmoral i de reaktionerna. Skenheligt gläfser man ena stunden om dem ”som tror sig vara bättre än andra” för i nästa sekund ifrågasätta att ”till och med de ...”. Jakten på syndare är ett grymt nöje, som inte har minskat med sekulariseringen.

Men lika lite som drogerna frågar efter någons tro eller icke-tro, lika lite kan de omintetgöra rätten till en övertygelse. Det är viktigt att komma ihåg. Du är inte en sämre troende för att du har provat. Men risken finns att du som människa kan börja må dåligt, kanske inte genast, men över tid allt sämre och att dina viktigaste relationer lider.

I DEN här storyn finns det i grund och botten bara vanliga barn, vanliga föräldrar och ett gemensamt ansvar att bära dem över svårigheterna innan de tar överhanden.

Någon specifikt ”kristen” drogupplysning i skilda fällor behövs inte.

PROFILEN: EMMA KLINGENBERG

”Alla beslut blev ändå Majas, trots att det var någon annan som bestämde.”

Andliga rummet inom oss

När skådespelaren Emma Klingenberg började jobba med Stormskärs Maja var det självklart för henne att Maja inte kunde vara ett offer, trots att hon inte fick välja sitt öde.

TEXT OCH FOTO: LIISA MENDELIN

– Maja är en kvinna som levde på 1800-talet och som var hårt utsatt för livets prövningar. Hon klarade sig genom dem med hjälp av en inre styrka som jag tror grundar sig mycket i hennes andlighet, säger **Emma Klingenberg** när vi träffas i Åbo.

Hon bär en mörk kappa och en stor vit sjal. Över axeln hänger en lurvig svans av fastlimmat löshår, i samma nyans som hennes eget hår. När Emma Klingenberg talar är Jakobstads-svenskan nära till hands, lika nära som Majas repliker som dyker upp då och då under intervjun.

Trots att hon jobbat som skådespelare i tio år är det här första gången hon använder sin dialekt i en stor uppsättning.

Emotionell andlighet

I Åbo svenska teaters utförande av Stormskärs Maja står känslorna i fokus.

– Även om det ansågs ofint att leva ut sina känslor så gjorde Maja det. Det är som en urkraft. Hon lever nära drömmarna, naturen och Gud.

I **Anni Blomqvists** böcker finns en mängd dömande röster i Majas liv. Det är moderns, grannarnas, kyrkans och Majas egen röst.

– I böckerna gråter hon hemskt mycket över att hon är kvinna och svagare än männen. Där är det en brist att gråta mycket, att leva så nära.

Men på scenen blir känslorna en styrka. Att kunna uttrycka sina känslor bär Maja genom den ångest som bland annat kyrkans fördömande framkallar.

– Maja ansågs vara oren när hon hade fött barn, så oren att hon inte fick göra mat.

Orenheten var som en boja som hängde kvar tills hon blev kyrktagen igen.

– ”Sakapastorn kan slå ihjäl dig”, säger en person i pjäsen. Fastän det var nästan omöjligt för Maja att ta sig till kyrkan på grund av isen så hade prästen faktiskt haft rätt att döda henne.

I den omgivningen är det inte gott att visa sina känslor för mycket.

– Maja får i böckerna ofta höra: ”Ska du byr å gråt nu igen?” Det emotionella livet, den typen av andlighet, var inte accepterad. Jag tycker böckerna handlar mera om det än om att hon skulle vara svag.

– Jag tror att när Maja lever där på sitt ytterstär hittar hon Gud inom sig på ett annat sätt när hon inte lever så nära kyrkan. Det är en slags frigörelse.

Inget offer

– I scenversionen är Maja inte ett offer. Det viktigaste för mig var att inte spela henne som svag, rynkad, underkuvad mannen.

Men Maja får inte välja vem hon ska gifta sig med eller var hon ska bo. Är hon inte ett offer för omständigheterna?

– Visst var det en stor katastrof att hon inte fick gifta sig med Magnus, utan blev bortgift med någon hemsk Janne. Men det är viktigt för mig att alla beslut ändå blev hennes, trots att det var någon annan som bestämde. Hennes mentor Valborg säger att du kan tänka ut en väg men det är ändå Gud som leder dina steg.

Maja omfamnar den tanken och lär sig att tycka om Janne.

– För att kunna göra det måste hon öppna dörren för möjligheten att det faktiskt kan finnas kärlek där.

Och fler dörrar öppnas. Till sorg, till liv, till drömmar och till andliga rum.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör May Wikström tfn 040 153 0313 may.wikstrom@kyrkpressen.fi	Redaktion i Österbotten Norrmalmsgatan 21 A 68600 Jakobstad tfn 040 831 3599	Johan Sandberg (Österbotten) tfn 040 831 3599	Utgivare: Fontana Media Ab
Redaktion i Helsingfors Sandvikskajen 13 00180 Helsingfors tfn (09) 612 615 49/ 040 831 6545	Redaktörer: e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi	Sofia Torvalds tfn 040 831 6748	Bank: Danske Bank IBAN: FI34 8000 13011585 40 BIC: DABAFIHH
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi	Liisa Mendelin tfn 040 831 6322	Nina Österholm tfn 040 831 6836	Paradbild: Liisa Mendelin
	Christa Mickelsson tfn 040 831 6788	Webbredaktör: webbred@kyrkpressen.fi	Tryck: Botnia Print, Karleby
		Layout: Malin Aho tfn 040 831 6902	

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonssredaktör: Erika Rönngård tfn 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi	Lämna in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi ! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före. Radannonser bör inlämnas senast kl.12.00 på torsdag	veckan före. För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi	Prenumerationer och adressändringar: tfn 040 831 6614, prenumeration@kyrkpressen.fi . Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.
Annonsspriser: Färg 2,05 €/spmm Svart-vit 1,65 €/spmm Moms 24% tillkommer		Annonsförsäljning: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi	
Radannonser: 4,50 €/rad inkl. moms.		Robin Norrbäck, tfn 044 027 0293, Jonny Åstrand, tfn (06) 347 0608, eller 0500 924 528, fax (06) 347 1018	Prenumerationspriser: Finland & Norden 65 € Utlandet 84 €
Familjeannonser: 1 €/spmm inkl. moms.			

– Dörröppningarna gör att Maja själv har makten. De hindrar henne från att bli bitter och passiv.

Genom hela pjäsen löper en andlig nerv.

– Den nerven är Majas starka gudskontakt och det andligt rum som hon vårdar genom livet.

Det andliga rummet inom Maja är något som Emma Klingenberg känner igen hos sig själv, och hos andra.

Svältnärd på andlighet

Pjäsen på ÅST är uppbyggd kring bilder, samtidigt som det pyr en stor andlighet ur Maja. Den här kombinationen blir stark när den möter en publik som är svältnärd på andlighet.

– Jag upplever att andligheten är en

EMMA KLINGENBERG uppskattar att hon fått porträttera en Maja som varken är svag eller kuvad.

bristvara i samhället i dag.

– Det är oerhört om vi genom teatern kan beröra det rummet i människan som finns bortom kroppen och definitionen. Då känner jag att jag gör nytta.

Emma Klingenberg ser på andlighet som något medfött, något hon ser också i sina barn.

– Det syns i hur lyhörda de är när de lyssnar både inåt och utåt. De har ett accepterande sätt. Jag funderar mycket på hur man kan bevara det rummet.

Hur gör man det?

– Jag har inget svar egentligen, bara att det borde uppstå en kärleksrevolution på något sätt. Det rummet vi alla har är bränsle till medmänsklig-

het. Om vi bara kan vistas i det och se det som en kärleksfull kraft så tror jag att vi är på god väg.

Emma Klingenberg är uppväxt i en kristen kontext som hjälpte henne hitta sitt andliga rum.

– Man kan säga att jag fått mina verktyg därifrån. Bönerna bär jag fortfarande med mig.

Och barnens andliga rum, hur förvaltar man det?

– Jag försöker diskutera det med barnen, att man är del av ett större sammanhang, att vi alla sitter ihop på ett större sätt. Det är en väldigt behaglig känsla att kunna hämta kraft ur den samhörigheten.

EMMA KLINGENBERG

SKÅDESPELARE, UTEXAMINERADES 2005 FRÅN MUSIKALLINJEN PÅ TEATERHÖGSKOLAN I GÖTEBORG. SPELAR STORMSKÄRS MAJA PÅ ÅBO SVENSKA TEATER.

GIFT MED MARC SVAHNSTRÖM, MAMMA TILL SIGGE, 6, OCH JUDIT, 5.

FRÅN JAKOBSTAD, BOR I HELSINGFORS. SOMMARÅLÄNNING.

BÖRJAR OFTA DAGEN MED QI-GONG.

Herrkläder i liten storlek behövs

RASEBORG. Biståndsarbetare i Ekenäsnejdens svenska församling som tar emot och sorterar de kläder som kommer in till Bikupan i Ekenäs har en hälsning till Raseborgsborna: flyktingarna i regionen behöver herrkläder i storlekarna S och M.

– Vi får in allra minst av den typ av kläder som behövs allra mest, säger **Gita Lindholm**, en av kontakt-

personerna för Bikupan.

Privatpersoner som vill bidra med klädhjälp uppmanas tänka på att flyktingarna inte behöver barn- och damkläder, utan herrkläder i små storlekar. Personalen önskar också att den som vill hjälpa först tar kontakt med Bikupan och hör sig för om vilka behoven är för tillfället.

Ekenäsnejdens svenska

församling har också meddelat att Ekenäs församlingshems stora samlingssal kan ställas till förfogande om myndigheterna på området har behov av en större samlingslokal för möten och sammankomster i samband med att flyktingar anländer. Dessutom meddelar samfälligheten i Raseborg att de beslutat att hyra ut Snappertuna prästgård,

som nu står tom, åt ett par flyktingfamiljer.

– Som förläggning är den för liten men som bostad kan den vara lämplig, berättar den svenska församlingens informatör **Yvonne Lindström**. En eventuell uthyrning av prästgården blir aktuell först när och om några av flyktingarna beviljats asyl.

■ CHRISTA MICKELSSON

BERNICE HAGLUND-WIKSTRÖM är en av dem som nu utreder exakt vilka frivilligarbetare inom barnarbetet i Jakobstads svenska församling som ska visa upp ett brottsregisterutdrag.

Frivilliga ska visa registerutdrag

STRAFFREGISTER. Frivilliga i Jakobstads svenska församling som kommer i kontakt med barn ska i framtiden visa ett utdrag ur straffregistret.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

– Att anställda ska visa utdrag ur sitt straffregister är redan ett krav. Sedan 2014 finns en lag som gör att man kan begära det även av dem som arbetar frivilligt, säger kyrkoherde **Bo-Göran Åstrand**. Vid församlingens rådets möte senaste vecka ställde rådet sig enigt bakom att ta i bruk ett sådant förfarande. Men något beslut i frågan har rådet ännu inte gjort. Först ska de klargöra vilka som berörs av beslutet.

Alla frivilliga som kommer i kontakt med barn behöver ändå inte visa sitt straffregister. Det berör endast dem som i verksamheten regelbundet kommer i personlig kontakt med barn

och som kan hamna i situationer där de är ensamma med barnen.

– Församlingens rådets remitterade ärendet till våra två barnombud **Bernice Haglund-Wikström** understryker att förfarandet inte är ett misstroende mot församlingens frivilliga.

Både Åstrand och församlingens barnombud **Bernice Haglund-Wikström** understryker att förfarandet inte är ett misstroende mot församlingens frivilliga. – Det viktiga är att barnens trygghet sätts i centrum, säger Åstrand. Straffregisterutdraget kan heller inte vara den enda åtgärden för att skydda barnen mot övergrepp. Det kommer inte att rädda oss från allt.

Det viktiga är att barnens trygghet sätts i centrum.

Bo-Göran Åstrand

Fartböter inget hinder

Bernice Haglund-Wikström, som också är ledare för församlingens familjearbete, är nu en av dem som ska fundera på när kriterierna för straffregisterutdrag uppfylls. Det är också en av de första barnkonsekvensanalyser hon gör tillsammans med det andra barnombudet **Cecilia Åminne**.

– Det blir att gå igenom varje sektor: dagklubbar, söndagsskolan för små och stora, musikskolan, barnpassning, scouter och hjälpledare på läger, säger hon.

I söndagsskolan är vuxna närvarande hela tiden så där tror hon inte kriterierna uppfylls. Annat kan det vara när det gäller hjälpledare på skriftskolorna.

– Vi bör också ha klart för oss om vi ska begära utdrag av frivilliga under 18 år, säger hon.

Haglund-Wikström har redan sett åtskilliga registerutdrag som anställda visat upp. Men ännu har hon inte sett ett enda utdrag som skulle omöjliggöra anställningen.

– Vi måste också bestämma oss för vilka brott som kan anses äventyra barnens säkerhet. Fortkörningsböter hör inte till den kategorin.

Hon tror inte att utdraget kommer att skrämma bort frivilliga från församlingens arbete.

– För de anställda är det självklart att visa upp utdraget. Jag tror att det kommer att bli naturligt också för frivilliga som har rent mjöl i påsen. För den som har något att dölja kan det däremot verka avskräckande. Och det är ju också avsikten.

Jakobstads svenska är, om inte först, så åtminstone en av de första församlingarna i stiftet som vill se straffregisterutdraget av frivilliga inom barnarbetet.

– På det här sättet vill vi sända en tydlig signal till dem som har problem på det här området att de inte ska söka till församlingens barnverksamhet som frivilliga, säger Åstrand.

Församlingens rådets överväger också att stå för kostnaden för de frivilligas utdrag.

Permitteringar på Efo byts mot nyanställningar

FOLKHÖGSKOLOR. Det kan bli tvåra kast från permitteringar till nyanställningar på Evangeliska Folkhögskolan i Vasa.

TEXT OCH ARKIVFOTO:
JOHAN SANDBERG

Sedan april har skolans rektor och de fyra ordinarie lärarna varit permitterade motsvarande en arbetsdag per vecka.

– Vår folkhögskolas ekonomiska grund har försämrats på grund av statens nedskärningar, säger rektor **Kristian Sjöbacka**.

Lösningen på bekymren skymtar ändå. Skolan har skickat en anhållan till Migrationsverket om att få utbildade 20–25 unga asylsökande inom ramen för det så kallade Nutukka-integrationsprogrammet.

– Det skulle handla om att erbjuda en grupp 16–18-åringar stödboende och förberedande utbildning på skolan, säger Sjöbacka.

En del finska folkhögskolor har kört programmet sedan millennieskiftet men på svenskt håll är det nytt.

– Ifall vi får tillstånd att starta integrationsprogrammet upphör permitteringarna och vi får anställa nya lärare och handledare. Vi borde få svar på vår ansökan inom två veckor.

Sjöbacka bedömer att skolan har så pass goda chanser att få tillståndet att

de redan börjat förbereda internatet för de nya eleverna. Det talar också de 50 000 personer som beräknas söka asyl i Finland i år för.

– Och ännu fler ser ut att komma. Även om tillståndet för undervisningen är tidsbundet tror jag att invandrarprogrammen är en lösning för folkhögskolornas framtid även på längre sikt. Så har åtminstone utvecklingen sett ut i Sverige där den största delen av folkhögskolorna lever på att integrera invandrarna.

Fri bildning räcker inte

De ekonomiska problemen ligger bakom permitteringarna på Efo har att göra med villkoren för det statsbidrag som folkhögskolorna får. Enligt Sjöbacka går det inte att driva en folkhögskola med enbart fri bildning i dag.

– Enhetspriset per studerande är 165 euro och då timantalet är 25 så genererar varje studerande sex euro i timmen åt skolan. På lång sikt kan man inte bygga skolans verksamhet på det.

Verksamheten har minskat då Efo koncentrerat sin utbildning till skolan. Tidigare räknades till exempel Evangeliföreningens årsfester som kortkurser. Nya statliga direktiv tvingar skolan att göra omställningen.

– Eftersom studieprestationerna räknas flera år tillbaka har vi drabbats hårt de senaste två åren. Våra inkomster har minskat med flera hundra tusen euro.

KRISTIAN SJÖBACKA, rektor på Evangeliska Folkhögskolan, ser invandrarprogram som folkhögskolornas framtid.

KREMERING IMPLANTAT

Änkling får inte hustruns implantat

Gemensamma kyrkorådet i Vasa tog senaste vecka ställning till ett fall där en änkling ville ha sin avlidna hustrus ortopediska implantat efter kreme-

ringen. Rådet beslöt efter omröstning att inte bifalla hans önskan. Ordförande **Krister Koskela** var ensam om åsikten att bifalla begäran. Koskela anmälde avvikande åsikt till protokollet.

– Det är mycket ovanligt att anhöriga vill ha delar som blir kvar efter

en kremering. För mig är det första gången under mina 42 år i branschen, säger **Pekka Mäkinen**, chef för begravningsväsendet i Vasa.

Mäkinen, som beredd frågan till kyrkorådet, motiverar det nekadet beslutet med vederbörande praxis och vad be-

gravningslagen säger om överlåtelse av askan.

– Dessutom tycker jag att ansökan borde ha riktats till patologen, säger han. Det är ju på sjukhuset implantatet har satts in.

Varför änklungen ville ha implantatet vet Mäkinen inte.

– Sannolikt som minne av sin älskade hustru.

Mäkelä förklarar att personalen vid krematoriet siktar bort rester av implantat, spikar och annat som inte brunnit från askan innan den ges åt de anhöriga.

– Vi har avtal med tillverkaren av ugnen om att

de tar hand om resterna. Jag tror de förs till Holland för vidarebehandling. Bland resterna finns metaller som kan ha ett värde, som till exempel titan.

JOHAN SANDBERG

MISSIONENS FRAMTID debatterades av en ekumenisk panel. Från vänster: Jan Edström, Tomas Ray, Marika Björkgren-Thylin, Anders Hamberg och Mikael Sundkvist.

Missionen vänder tillbaka

MISSION. Kristendomens fäste ligger inte längre i Europa. Förändringarna och invandringen kräver nya grepp. Ett ekumeniskt seminarium diskuterade missionens utmaningar.

TEXT OCH FOTO: **ADRIAN PERERA**

– I det moderna missionstänket talar vi inte om ”givare” och ”mottagare”. Vi talar om kyrkan som en missional rörelse där vi alla är delaktiga, oberoende av kulturell tillhörighet. Här har biståndsarbetet i Finland halkat efter. Där är det fortfarande ”mottagare” och ”givare” som gäller, förklarar **Jan Edström**, före detta generalsekreterare för Ekumeniska rådet.

Edström, som är pastor i baptistkyrkan, representerade sex finlandssvenska frikyrkosamfund under en ekumenisk paneldebatt i Åbo förra veckan.

Panelisterna dryftade frågor om vad som är evangelisationens och missionsarbetets mål och hur det kristna budskapet ska förmedlas. Medan Edström och **Tomas Ray**, stiftssekreterare för mission och internationellt arbete, tar sikte på samhälleliga orättvi-

”Jag tycker anti-kapitalism, ekologisk rättvisa och migration betonas för starkt, det förvränger perspektivet på missionen.”

Fader Mikael Sundkvist

sor och religionsdialog betonar fader **Anders Hamberg** från katolska kyrkan och fader **Mikael Sundkvist** från ortodoxa kyrkan en mer traditionell kristendom där kyrkan ansvarar för själens välfärd, inte samhällets.

– Jag tycker anti-kapitalism, ekologisk rättvisa och migration betonas för starkt, det förvränger perspektivet på missionen, säger Sundkvist.

Debatten tog avstamp i det ekumeniska missionsdokumentet *Tillsammans för livet* som lanserades 2013 av Kyrkornas världsråd. Missionsdokumentet har bland annat inspirerat Finska Missionssällskapet och den evangelisk lutherska kyrkan till nya strategier för missionsarbete. Katolska kyrkan hör inte till Kyrkornas världsråds drygt 340 medlemsorganisationer och anser att missionsdokumentet är en intern skrift.

Nya människor, nya möjligheter

Enligt de analyser som presenteras i dokumentet finns den starkaste kristendomen inte längre i Europa.

– Om man talar ur den afrikanska missionens perspektiv är det Europa som är missionsfältet, inte Afrika, säger Edström.

Bland panelisterna är man överens om att invandringen syns tydligt i våra egna kyrkbänkar. Hamberg uppskattar att katolska kyrkan i Finland har 70 olika nationaliteter i sina bänkar.

– Den katolska kyrkan har en gemensam tro som innehåller olika kulturer, men kyrkan behöver för den skull inte innehålla olika kulturella uttryck, säger Hamberg.

Sundkvist ifrågasätter i sin tur varför gudstjänsten i Viborg ska hållas på finska om majoriteten av de troende talar ryska, medan Edström berättar att en stor del av kyrkobesökarna i Österbotten är östeuropéer.

– Vår lilla diskussion speglar en utveckling under de senaste 20 åren.

För tillfället förändras läget snabbare. Hur inverkar drygt 50 000 asylsökande på kyrkornas vardag?

– Vi märker redan en förändring. Våra församlingsmedlemmar ser hur de muslimska invandrarna går omkring i religiös klädsel och själv har man inte ens ett kors. Då kanske man börjar ta sin egen tro på allvar, säger Hamberg.

Ray hoppas också att flyktningarna ska ge förnyat intresse för den egna tron.

– Det inbjuder till religionsdialog. Man frågar: Vilken högtid firar ni? Vi

firar jul. Att lyssna på andra som berättar om sin tro skänker dem också en erkänsla, det är en sorts gästfrihet.

TILLSAMMANS FÖR LIVET

• **Ett ekumeniskt** missionsdokument som Kyrkornas världsråd tagit fram.

• **Dokumentet** är ett resultat av många års reflektion kring mission och kyrkans uppdrag.

• **Lanserades** vid Kyrkornas världsråds tionde generalförsamling i Busan, Sydkorea 2013.

• **Inbjuder** till samtal om över hur vi som kyrkor och kristna lever i mission.

• **Innehåller förslag** till spelregler för kristna missionärer i en global värld där nationella gränser inte är lika viktiga som tidigare.

• **Till textens** paroller hör religiös jämställdhet, anti-kapitalism, och miljömedvetenhet.

SAMVETSFRIHET DEBATT

Kristna ledare om abort

91 kristna ledare i Sverige har skrivit under ett upprop för samvetsfrihet som publicerades i Aftonbladet i söndags.

”Vi anser att vårdpersonal skall ha rätt till samvetsfrihet, det vill säga

rätt att inte behöva medverka vid att utsläcka liv, varken i dess början eller dess slutskede. Vördnad för livet bör vara det främsta rättesnöret inom vården”, heter det i debattartikeln.

De vill främst träda in och försvara barnmorskors som inte vill utföra abor-

ter, men också frågan om aktiv dödshjälp tas upp.

Initiativtagare till uppropet är pastor **Stefan Swärd**, pastor i Elimkyrkan i Stockholm, som tidigare samlat nästan 400 pastorer i ett liknande upprop mot Sverigedemokraternas politik och för en öppen flyktningpolitik.

KRITIK EKUMENIK

Att säga att man främjar kristen enhet genom att återvända till Rom är en romantiserad syn.

Antje Jackelén, ärkebiskop i Svenska kyrkan, i Kyrkans Tidning.

VAL HELSINGFORS

Kändisherde till Pauluskyrkan

Kari Kanala, känd från det finska tv-programmet Ensitreffit alttarilla, har valts till kyrkoherde i den finska Helsingforsförsamlingen Paavalin seurakunta, skriver webbsidan Valomerkki.fi.

Församlingsmedlemmarna fick inte rösta i valet, som avgjordes av församlingsrådet. 13 av 14 röster föll på Kanala. Elva personer sökte kyrkoherdetjänsten.

Kanala har jobbat bland annat i Sjömanskyrkan och vid Kyrkostyrelsen. Som bäst utvecklar han det pedagogiska arbetet i Åbo kyrkliga samfällighet.

Ljus i sikte för Vanda svenska

FASTIGHETER. Efter sju sorger och åtta bedrövelser ser det ut som att Vanda svenska församling inom fem år får nya efterlängtrade utrymmen.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON **FOTO:** JOHAN SANDBERG

– Det här är en lyckosam kompromiss, säger **Martin Fagerudd**, kyrkoherde för Vanda svenska församling.

Han talar om de långtgående planer på ett helt nytt kvarter som ska växa fram där den mögelskadade kyrkan i Dickursby står. I planerna sammanstrålar den svenskspråkiga församlingens intressen med hela den kyrkliga samfällighetens intressen, något som inte varit en självklarhet under de många år som Vanda svenska kämpat för funktionsdugliga utrymmen.

– Hela kvarteret runt Dickursby kyrka är under planering, i samarbete med staden som äger en del av tomten. Flera bolag är involverade och ett av dem kommer att väljas som entreprenör. Det bolag som väljs får bygga upp hela kvarteret med bostäder, affärsutrymmen och verksamhetsutrymmen för församlingarna, berättar Fagerudd.

Upplåter tomten

Ekonomiskt är det här en betydligt bättre lösning för församlingarna än att förverkliga den Larsgård som vandasvenskarna länge drömt om. När församlingarna upplåter sin mark åt entreprenören får de sina efterlängtrade utrymmen i utbyte. Kvadratmetrarna blir färre, men Fagerudds förhoppning är att de ska vara mer ändamålsenliga.

Juha Tuohimäki, direktör för samfälligheten, bekräftar planerna.

– Vanda stad äger en del av tomten, den där det nu finns en parkeringsplats, men resten äger församlingarna. Vi konstaterade redan 2010 att vi

OM FÖRSAMLING-ARNA i Vanda får som de vill rivas också den mögelskadade kyrkan i Dickursby. Hela kvarteret ska rivas och ersättas med nya bostäder och affärsutrymmen.

inte har råd att renovera och utvidga de mögeldrabbade fastigheter som nu finns på tomten, säger Tuohimäki.

Den enda instans som nu kan sätta käppar i hjulen är stadens museiverk.

– Museiverket har tidigare meddelat att Dickursby kyrka inte får rivas och det håller de fast vid. Men vi har ansökt om ändring av detaljplanen och hoppas på att den godkänns. Det tror jag att den gör – blir projektet av är det ett lyft för hela Dickursby.

Vad händer om kyrkan trots allt inte får rivas?

– Då får den stå kvar, tom och obrukbar. Det blir dyrare så, men det hindrar inte att ett nytt kvarter byggs,

Kampen för Larsgården avstannar

Kyrkpressen har följt med den svenska Vandaförsamlingens tjugo år långa kamp för ett församlings-

centrum. 2010 godkändes projektplanen för Larsgården, som skulle byggas i Helsing kyrkoby i Vanda. Men trots att ritningarna (se illustrationen ovan) var klara röstades byggstarten för Larsgården ner av samfällighetens gemensam-

ma kyrkoråd. Medlemmar från den svenska församlingen samlades till en demonstration framför församlingarnas hus, men till ingen nytta.

– Förslaget väckte kritik bland ledamöterna och röstades ner med röster-

na 9–2, sade en besviken **Annika Halmén**, vice ordförande för Vanda svenska församlings församlingsråd till Kyrkpressen 2010.

Efter tre år, 2013, röstades Larsgården ner i gemensamma fullmäktige med rösterna 27–15.

– Det finns ingen plats för oss, sade kyrkoherde **Martin Fagerudd** till Kyrkpressen i samband med beslutet.

När den svenska församlingen nu i stället siktar på att få plats i det nya kvarter som ska byggas i Dickursby

i Vanda (se artikeln ovan) avstannar enligt Fagerudd kampen för Larsgården.

– Tidigare var Larsgården vår a-plan. Nu är den en god b-plan, medan Dickursby kyrka är en god a-plan.

CHRISTA MICKELSSON

Om kyrkan inte får rivas står den kvar, tom och obrukbar. Men ett nytt kvarter blir det i alla fall.
Juha Tuohimäki

svarar Tuohimäki.

Enligt kyrkoherde Martin Fagerudd är hela personalen i Vanda svenska positivt inställd till samfällighetens nya planer. Han räknar med att det nya kvarteret kan stå klart om cirka fem år.

– Vi får räkna med några besvärsmängingar, säger Fagerudd.

Just nu finns församlingens kansli och de anställdas arbetsrum i samfällighetens hus på Vallmovägen 5. Dit flyttade de anställda då mögelproblemen i Dickursby kyrka blev så stora att den förklarades oanvändbar.

Men de nya lokalerna drabbades av en vattenskada i maj och två av de anställda har fått flytta på nytt, den här gången till huset intill. Industriella luftrenare har placerats i den vattenskadade byggnaden och de övriga i personalen har stannat kvar där, trots att alla andra avdelningar flyttat ut ur huset.

Alexandra Blomqvist är ledande barnledare i Vanda svenska. Det rum hon delade med ungdomsarbetsledaren på Vallmovägen 5 måste utrymmas.

– Resten av kansliet är kvar i huset intill. I en liten enhet som Vanda svenska är det tråkigt att vi inte kan sitta på samma ställe.

Hon ser fram emot att få nya utrymmen i det kvarter som nu planeras.

– Min önskan är att de nya utrymmena ska vara välplanerade och funktionella. Jag ser en stor fördel i att till exempel få dagklubbstrymmen under samma tak som kansliet. Som det är nu tar det mycket tid att släpa saker fram och tillbaka.

Jaa! Nya Bärtil-boken är här!

18⁹⁰

Monica Vikström-Jokela & Johanna Sjöström:
Bärtil och Hoppa på-festen

Den rykande färska och fartfyllda boken är den tredje i den populära serien om fåret Bärtil, bekant från BUU-klubben.

I Bärtils gymnastikklubb Hoppa på får alla vara med. En dag ordnar Bärtil en stor Hoppa på-fest på ängen för att överraska Isa Gris. Välkommen med på fest!

– Bärtil, är du säker på att det här är en riktig gymnastikfest? Ska man hoppa rätt med benen?

– Jo-o-o! Alla sätt är rätt i gymnastikklubben Hoppa på. Kom, nu ska vi dansa!

Alla får och alla kan!

Bärtil och Hoppa på-festen anknyter till **Hoppa på-kampanjen**, ett projekt som initierats av Folkhälsan och BUU-klubben. Med satsningen vill man inspirera barn i dagis-, förskole- och lågstadieåldern till en lekfull och lustfylld syn på detta med att röra på sig och använda sin kropp.

*Hoppa på, hoppa på,
hoppa hoppa på.
Alla sätt är bra
och alla sätt är rätt.
Hoppa på, hoppa på,
hoppa hoppa på.
Det är skönt att röra på sig
på tusen sätt!*

Mera Bärtil

I serien om fåret Bärtil, Isa Gris och de andra vännerna på ängen finns totalt tre böcker.

Bärtil och glassbilen

Kan man äta en lekglass? Åtminstone kan man ha mycket roligt med den!

Bärtil och tvärtom-dagen.

Plötsligt är inget sig likt på Bärtils äng. Allt är ju precis tvärtom!

Mässerbjudande:

Den nya boken + en av de två andra i serien
= två Bärtil-böcker till priset 30 euro!

Ny lag hotar kristna i Nepal

RELIGIONSFRIHET. I Nepal gläds man över en ny grundlag. Den ses allmänt som framstegsvänlig och inger folket ny framtidstro. Samtidigt hörs bekymrade röster över vad den kan innebära för religionsfriheten, särskilt för de grupper som inte tillhör den hinduiska majoriteten.

TEXT: PIA KUMMEL-MYRSKOG FOTO: MARIA WESTERLING

Pastor **Tanka Subedi** har följt med grundlagsprocessen och särskilt de formuleringar som berör religionsfriheten. Han ger inte mycket för orden sekulär stat.

– Värsta scenariot ur ett minoritetsperspektiv är att det hade blivit en hindu-stat. Men trots att formuleringen blev sekulär, ser jag att grundlagen fortfarande är väldigt pro-hinduisk. I fråga om religionsfriheten skyddar grundlagen framför allt hindu-religionen och den betraktas som den religion man kommer hem till.

Förbjudet byta religion

Grundlagen motsäger sig själv på vissa punkter, vilket gör tolkningen svårare. Enligt Tanka Subedi säger den att man får utöva den tro som man har fått hemifrån. Å andra sidan begränsar den trosutövandet så att det inte får innehålla element som kan leda till att någon annan byter religion.

– Grundlagen förbjuder och kriminaliserar konvertering och att vittna om sin tro. En grundlag borde inte innehålla sådana element, säger Subedi. Och vilka begränsningar är det frågan om? Kommer en gudstjänst att räknas som

DR TANKA SUBEDI är pastor och sakkunnig gällande frågor om religionsfrihet och mänskliga rättigheter.

sådant trosutövande?

Den kristna minoriteten nämns inte alls i grundlagen, vilket stärker tolkningen att den religiösa friheten inte gäller dem. Redan nu är det svårt att köpa begravningsplatser för kristna och på vissa håll trakasseras de som blivit kristna, inte minst av den egna familjen.

– Det är framför allt när majoriteten vill missbruka lagen som det blir farligt, säger Subedi. Och en grundlag borde skydda alla människor.

Ännu registreras inte religionen på identitetskorten,

FESTLIGHETER I samband med att Nepal fick en ny grundlag tidigare i oktober. Lagen har ur religiöst hänseende stora brister – det kommer att bli förbjudet att byta religion. I praktiken är det här en tillbakagång till 1990-talet i Nepal.

men till exempel att döpas till kristendomen bedöms bli tillräckligt bevis för att döma någon till fängelsestraff.

Subedi hoppas att saken

”Grundlagen förbjuder och kriminaliserar konvertering och att vittna om sin tro.”

Tanka Subedi

ska väcka uppmärksamhet internationellt så att Nepals regering pressas att ändra formuleringarna.

– Mycket beror på hur de efterföljande lagarna skrivs

och hur grundlagstexten tolkas. Även själva grundlagstexten kommer att finslipas. Det finns mycket att göra och vi kan ännu påverka saken.

FRAMGÅNGSTEOLGI KRITIK

Nej, inte därför Jesus dog

Den amerikanska pastorn och evangelisten **Creflo Dollar** har dragit tillbaka en kritiserad uppdatering på Facebook om att Jesus skulle ha dött ”för att vi ska infria löftet om ekonomisk rikedom”, rapporterar Christian Today.

Det är långt ifrån första gången Dollar kritiseras för sin framgångsteologi. Tanken bakom hans undervisning är att de som understöder vissa församlingar ekonomiskt själva kommer att belönas. Tanken har upprepade gånger skjutits ner av teologer.

DANMARK DEBATT

”Den kyrkliga vänsterflygeln är i stort sett frånvarande.”

Kristeligt Dagblad skriver att många präster och teologer är självkritiska gällande sin roll i den danska flyktigdebatten.

SVERIGE RETREATGÅRD

Berget byter denomination

Retreat- och kursgården Berget i Rättvik lämnar Svenska kyrkan och blir katolsk, rapporterar tidningen Dagen. Berget drivs av en ekumenisk kommunitet. Sex medlemmar nu är på väg att upptas i Ka-

tolska kyrkan. Det gäller också föreståndare **Peder Bergqvist**, som tar steget från präst i Svenska kyrkan till katolsk präst.

Mikael Mogren, biskop i Västerås stift, konstaterar att Svenska kyrkan inte kan stoppa processen. Men han säger samtidigt att han kommer ta initia-

tiv till ett tillsynsämne i domkapitlet.

– Det gör vi alltid när tjänster förändras.

Retreat- och kursgårdens verksamhet förändras inte, framhåller Berget. Utbudet av retreat och kurser blir detsamma och den dagliga tidebönsrytmen behålls.

Närmat från fjärran länder

ÄTA TILLSAMMANS.

Den globala kapitalismen har också våra matbord i sitt grepp.

TEXT OCH FOTO:
ROLF AF HÄLLSTRÖM

”Outsourcing” är ett modeord som ramlar över oss på tidningarnas ekonomisidor. I praktiken har varje hushåll sedan länge ”outsourcat” eller utlokaliserat sin lagerhållning av livsmedel. Våra skafferier finns i matbutikerna och de stora livsmedelskedjorna bestämmer vad det är vi äter.

Begrepp som närmat, slow food, matringar eller varför inte Marthornas kamp mot det faktum att dagens system låter upp emot 30 procent av maten gå till spillo är gräsrotsreaktioner, försök att återta kontrollen över vad vi äter. Samtidigt är det små försök att återskapa någonting av den gemenskap som uppkommer när man känner sin leverantör.

Men för mig som fortfarande pluggar på matlagningens ABC känns närmat-skraven som ett nytt alfabet. Den här artikelserien borde dessutom leda fram till enkla recept som gör det möjligt att se måltiden som gemenskap och inte matlagningsprestation.

I den första versionen av mitt tidigaste recept som fyller villkoret snabbt och smärtfritt på bordet visade sig ingredienserna vara tillverkade i Frankrike, Kina och på Nya Zeeland. Tittar man lite noggrannare på mitt recept kan man se en nedbantad och förenklad version av den indonesiska rätten Bami Goreng. Den globala kapitalismens grepp är hårdare än jag trodde.

Viltskavet ersätter jag numera med (dubbelt dyrare) lappländsk renskav. Vid senaste Slow food-marknad i grannbyn Fiskars gjorde jag ett tappert försök att öka lokalfärgen och ersatte proteindelen med hjortkorv från den lokala charkuteristen

och drygade ut wokgrönsakerna med lokal purjo. De indonesiska kryddorna ketjap manis och sambal oelek har jag förenklat till sojasås och sweet chili i flaska.

Som efterrätt passar ett recept från en semesterresa över bergen på ön Kreta. Grekisk jogurt med en lämplig dos rinnande honung.

BAMI GORENG AV ENKLASTE SLAG

- 1 msk sojasås
- 1 skvätt chilipasta
- 4 msk sweet chilisås
- 250 g wokgrönsaker
- 250 g äggnudlar
- 400 g ren- eller viltskav
- en halv purjolök
- 3 tsb rypsolja

EFTERRÄTTEN

- grekisk jogurt
- rinnande honung

- Hetta upp oljan och bryn renskaven eller motsvarande i stekpanna.
- Tillsätt den skivade purjolöken och wokgrönsakerna och fräs någon minut i het panna.
- Tillsätt soja- och chilisås efter tycke och smak. Rör om.
- Koka äggnudlarna enligt anvisningarna på förpackningen.
- Blanda samman ingredienserna och servera.

BAMI GORENG ska egentligen toppas med ett skivat dubbelstekt ägg eller liten omelett. Men alla recept kan förenklas.

PÅ TVÄREN JOHAN SANDBERG

Vikten av att stanna upp

Årets fjällvandring omfattade även denna gång både nya aspekter och lärdomar.

En del nyheter var planerade, en del nya lärdomar kunde vi däremot inte rå över.

Det var

Kungsleden som gällde i år, med start i Abisko och målet i Nikkaluokta, en sträcka på drygt hundra kilometer. För den oinvidige kan avslöjas att platsen ligger i norra Sverige och man går förbi Kebnekajse.

Förutom ett nyinförskaffat tält och en rinka var det

en planerad nyhet att vi för första gången gjorde vandringen med ett par vänner. Det är alltid lite utmanande att ha någon nära inpå sig en hel vecka. Men vi är fortfarande vänner.

Det som vi inte kunde påverka var vädret. Väderprognosen för hela vand-

ringsveckan visade störtregn förutom under en dag.

Tack ock lov gäller fortfarande den gamla sanningen att människan spår och Gud rå. Det ihållande störtregnet uteblev men i stället fick vi en dag med ordentlig storm då regnet piskade vågrätt emot

VÅGA FRÅGA

Våga tala om döden

■ JAN-ERIK ”NANNE” NYBERG

är familjerådgivare och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Min fyraåriga dotter såg en bild av Jesus döende på korset och frågade varför man dödade honom. Sedan dess talar hon ofta om Jesus, att hon är rädd för honom och inte vågar titta på honom. Ofta handlar hennes lekar om att någon dör. Hur ska jag förklara om Jesus och döden så att hon inte behöver vara rädd?

VAD FINT att du talar med din flicka om de här sakerna. Det finns en utbredd missuppfattning om att barn inte förstår att döden finns. Ändå möter barnen döden i världen omkring. De ser döden på teve, husdjur dör, någon släkting eller familjebekant dör. Men barn märker också att frågor om döden gör oss obehagliga till mods och väljer kanske att inte fråga.

Din flicka känner sig trygg hos dig och därför vågar hon låta frågorna komma. Hennes lekar är kanske hennes sätt att ställa frågor till dig. Är det ok för dig och mig att döden finns? Kan vi helt och fullt acceptera att livet har både en början och ett slut? Förståndet har vi fått för att kunna leva vårt liv. Det räcker inte till för att förstå döden, bara så långt att vi förstår att vi ska dö. Och det märkliga är att det är just den insikten som gör att vi ser hur fantastiskt livet är.

EN DJUPARE DIMENSION i flickans fråga om Jesus är ändå frågan varför. Varför hatade någon honom, som var god, så mycket att de dödade honom? Varför finns det ondska i oss människor? Finns det ondska också i mig, i de människor som jag tycker om? Om jag svarar ja, hur ska jag som vuxen hantera den insikten?

Här kan man grubbla sig sjuk, eller också kan man söka stöd i just berättelsen om Jesus på korset. Bilden av det godas maktlöshet handlar om hur han segrade över ondskan. Han lät inte ondskan få makten inom sig och över sig. Det är därför bilden finns i kyrkan, för att påminna oss om att kärleken alltid är starkare. Inte ens döden skiljer oss från Gud. Paradoxalt nog uttrycks det i en bild där det onda ser ut att segra. Men kanske just därför känner vi igen världen vi lever i.

DIN FLICKA har med sin lek och sina frågor lett oss in i det som är kärnan i den mänskliga existensen. Fortsätt att föra dialog både med den kristna tron och med din flicka. På det viset kan hon så småningom själv hitta fotfäste i vår otrygga tillvaro och påbörja sin egen dialog med honom som hängde på korset. Vad tror du hon skulle vilja fråga honom om? Vågar du låta henne ställa de frågorna tillsammans med dig? Du måste inte ha svar på hennes frågor. Du får vila i tanken på att han som hänger på korset hittade svaret på frågan som blev den sista han ställde i sitt liv.

”Finns det ondska också i mig, i de människor som jag tycker om?”

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

amoena

Till användare av bröstprotes

Visste du att du har rätt till nya bröstproteser vid behov. Av hygieniska skäl skall de bytas med 2 års mellanrum.

Nästa gång, se till att välja den bästa

amoena

09-649839 • www.amoena.fi

SIMHALLEN ÄR ÖPPEN

Biljettförsäljningen avslutas 1 h 15 minuter före stängning.

Måndag	06:00 - 21:00
Tisdag	08:00 - 22:00
Onsdag	06:00 - 21:00
Torsdag	08:00 - 22:00
Freitag	06:00 - 21:00
Lördag	10:00 - 18:00
Söndag	08:00 - 18:00

MÅN, ONS, FRE 06.00 - 08.00
MORGONSIM

Bokning av Idrottsutrymmen

<http://bokning.jakobstad.fi>

VID AKUTA BESVÄR:

- Massageterapeutiska behandlingar
- Käkbehandlingar
- Lymfomassage
- Företagsmassage
- Även hembehandlingar

ÄVEN PRESENTKORT!

MASSAGEPUNKTEN

Storgatan 8, Jakobstad. Tel. 050 375 1069

www.massagepunkten.fi

Trött på led- och muskelvärk?

Gör som många andra och prova på Dr G Strindbergs Balsam redan idag!

Finns i din butik eller på www.bjornjobs.com på telefon 050 371 44 46

HÄLSOPRODUKTER OCH MEDICINSKA STÖDSTRUMPOR SOM ANVÄNDS AV PROFFSEN

PÅ JOBBET, FRITIDEN OCH RESOR
DIREKT FRÅN IMPORTÖREN

NapraRehab

Simhallsvägen 2, 64230 Närpes
tel. 06 - 2243 622, fax 06 - 2243 662
www.napra-rehab.fi, info@napra-rehab.fi

Följ våra kampanjer på facebook
FACEBOOK.COM/NAPRAREHAB

GERITRIM

GERITRIM är ett nytt modernt geriatriskt rehabiliteringscenter i Kristinestad.

Vi erbjuder välmående, rehabilitering och livsglädje för seniorer!

Vi är specialiserade på rehabiliterings- och vårdtjänster. Vi erbjuder också fysioterapi, massage, LPG, Må bra dagar och fotvård m.m.

NYHET!
GERITRIM konditionsgranskning ger Dig motivation att träna och hålla Dig i form!
Läs mer på www.geritrim.fi

satsa på dig själv och ditt välmående - välkomna till GERITRIM!

Tel: 06-2218584 • Lappfjärdsvägen 10 • PB 109 • 64101 • Kristinestad

**Vi har
glasögon
fr. 120€**

bågar + linser och fodral

Kyrömaan Näkö Oy
Asematie 5, 66440 Tervajoki
Tel. 06-4785440 måndag-fredag 9-17
Lördag enligt överenskommelse

**Kajs
Massagetjänst**

Hjälper dig med
nack, rygg- och
muskelbesvär
Ring och beställ tid!

Leg.massör Kaj Sandell
Bärklarsv. 3, 68810 Yttersele
tel. 0500-852 040

Populära produkter från Saltbutiken.se

Problem med andningen?

DSI Saltinhalator

Testa du också. Flera tusen nöjda kunder kan inte ha fel!

CE 1 KLASS
DSI Saltinhalator är ett tryggt val!

Problem med andning eller hosta?

- Att inhalera bergssalt har hjälpt mig, säger Henry Jansson.

Under många år kunde Henry Jansson, 74, knappt gå upp ur sängen på morgonen på grund av andningssvårigheter. Han lider av astma, KOL och allergi. - Redan efter en vecka kändes det lättare att andas, säger han.

Inte tid att bli förkyld!

- Jag håller mig frisk tack vare DSI Saltinhalator, säger Alexandra Schauman.

Som professionell konstnär som turnerar med ishower världen över är hon ständigt på resande fot.

Jag inhalerar saltluft varje dag, säger Alexandra.

-Tack vare den klarar jag mig undan svåra förkylningar och influenser.

Saltluft bra för luftvägarna Lindring kan bl.a. fås vid pollenallergi, kroniska och akuta besvär i luftvägarna och förkylning.

Hälsoduschen

- ett rent under!

- Bra mot psoriasis och eksem
- Lindrar klåda i hårbotten
- Mjuk och härlig duschstråle
- Renar vattnet från klor, kalk och tungmetaller
- Antibakteriell och har alkalisk effekt

FAKTA:
• Passar alla duschslangar
• Sparar vatten upp till 40%
• Germanium- och turmalinkulor

Magnesiumolja

- spraya bort din värk!

- Magnesiumspray absorberas genom huden
- Lindrar muskel- & nervvärk
- Fyller på magnesiumnivåerna, hjälper kalciumupptaget
- Bra för hjärta och kärl

Nyhet!

saltbutiken.se

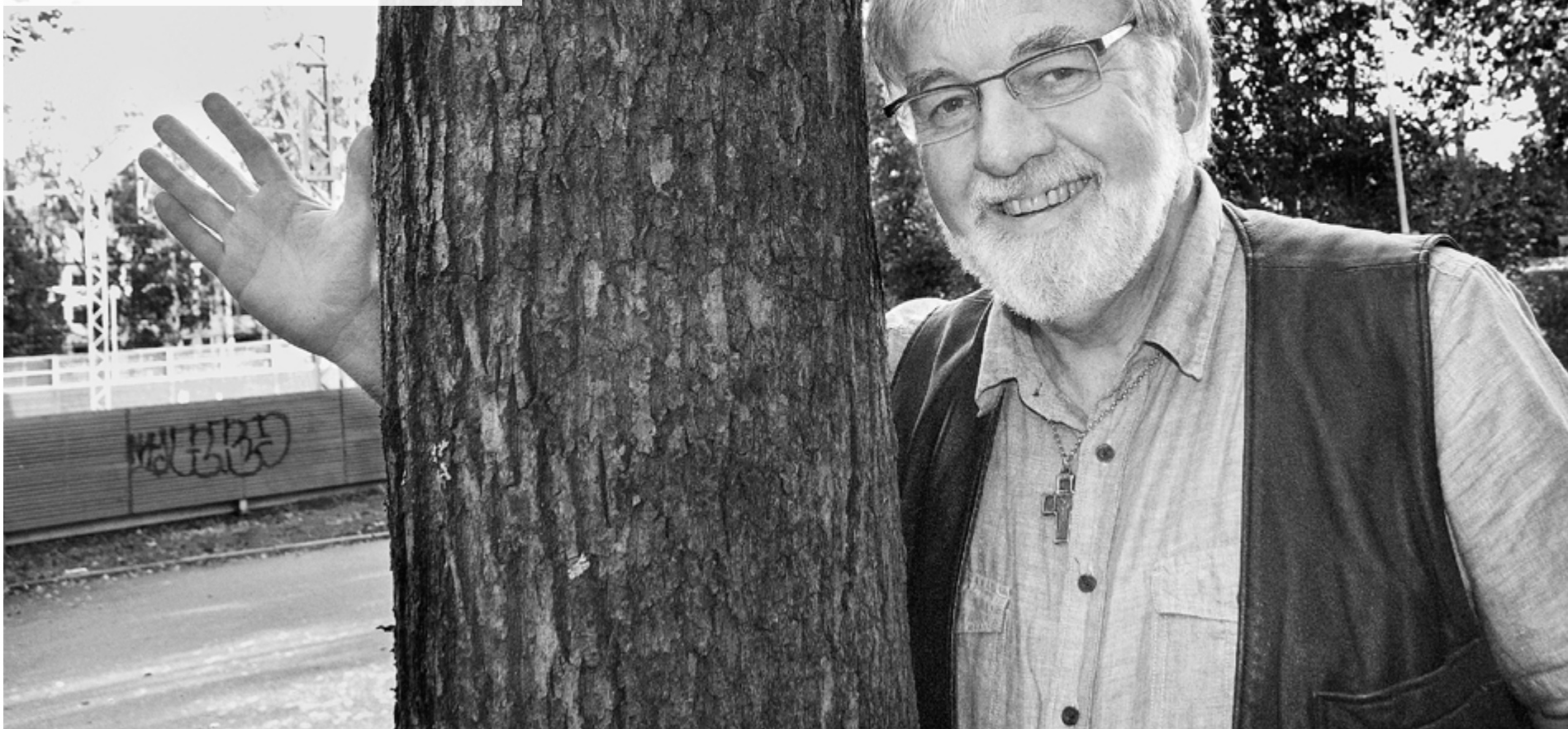
Beställ på internet eller via telefon

www.saltbutiken.se

Tel. +46 390 41800

TIPS BIBELSTUDIEGRUPP

• **Använd kyrkoårets texter.** Den som man samlas hos den gången får bestämma vilken av söndagens tre texter som studeras. Läs igenom texten så att var och en läser en mening. Sitt sedan tysta och läs den på nytt, så att alla antecknar ett frågetecken (ett svårt ställe) och ett utropstecken (något att ta vara på). Gå sedan igenom texten tillsammans och diskutera frågetecknen och utropstecknen. Avsluta med bön och kaffe/te.

HANS LINDHOLM bor i Uppsala och är präst i Svenska kyrkan. Har har länge arbetat i Lötenkyrkan, en samarbetskyrka mellan EFS och Svenska kyrkan. Han är engagerad i organisationen Bibeln idag, som bland annat ger ut bibelstudielitteratur.

Gud väntar sig mer av oss

LUTHERAN. Är Norden sekulariserat just för att det är lutherskt? Hur ska vi lära oss att läsa Bibeln? Sådana frågor sällsätter teologen och författaren Hans Lindholm.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

De lutherska länderna laddar upp inför Reformationsjubileet år 2017, då det gått 500 år sedan Luther spikade upp sina 95 teser. I många lutherska länder krymper de gamla folkkyrkorna. Den svenska författaren **Magnus Malm** har skrivit boken *Som om Gud inte finns*, i vilken han utpekar bland annat den lutherska tron som medskyldig till sekulariseringen.

Men **Hans Lindholm**, nypensionerad präst i Svenska kyrkan och engagerad i bibelundervisning, brinner för att Bibeln ska läsas och användas i Sverige än i dag.

– Den tanken delar jag med Martin Luther! Han arbetade ständigt med Bibeln, han blev aldrig färdig med den. Hansäger någonstans: Bibeln är en skog med många träd, och jag har skakat alla de träden. Det är för få som kan säga så.

”Jag tror att det är när man stängt pannan blodig mot Guds alla förväntningar på oss som evangeliet om Jesus kan få genomslag.”
Hans Lindholm

Lindholm talar om ”skickliggörande bibelundervisning” som något som behövs i dag.

– Vi behöver hjälpa människor att göra upptäckter i Bibeln. Jag tror att vi predikar tillräckligt, men predikningar hjälper inte människor att själva komma in i Bibeln.

Han tror att många ovana bibelläsare i dag har svårt att känna att läsningen ger dem någonting. Bibeltexten är inte skriven som ett kompendium i troslära, den teologiska poängen ligger under ytan och kan vara svår att nå. Han tror att en lösning kunde vara att läsa Bibeln tillsammans, att i en gemenskap närma sig det som i dag ofta upplevs som en stötesten: Bibelns omänskliga sidor, det vi har svårt att förstå.

– Om de ligger i vägen måste man ta itu med dem. Finns det något man inte förstår sa ju Luther att man kan lyfta på hatten och gå vidare. Men, som jag hörde i en predikan för många år sedan: den hatt som han lyfte på var en doktorshatt. Han gick inte vidare lättvindigt, han hade skakat det där trädet och märkt att det inte föll ner några mogna frukter.

Första tanken: omvänd dig!

Han säger att det finns människor som tror att kristendomen kommer att över-

leva i Sverige tack vare den syrisk-ortodoxa kyrkan och andra invandrarkyrkor. Finns det då inget sätt att bevara den svenska gudstjänstfirande församlingen, rent av få den att växa?

Några punkter i Magnus Malms omdebatterade bok kan kanske svara på den frågan.

– Malms huvudpoäng är att vi som kristna gärna förlägger sekulariseringens problem utanför oss själva. Det är statens fel, det är massmediernas fel, humanisternas fel, alla andras fel. Men i boken säger han att det inte är den ifrågasatta tron som dör ut, utan den icke-praktiserade. Det här är väldigt viktigt.

Men Malm har också teorier som Hans Lindholm tvivlar på. En av dem är att det skulle vara just den lutherska teologin som skulle fungera sekulariserande.

Den lutherska teologin är inte sekulariserande – inte om den används rätt.

– För det första tror jag att man måste vara beredd att omvända sig. När Luther spikade upp de 95 teserna menade han att den troendes hela liv skulle vara ett liv i tro. Hela livet skulle innebära att man vänder tillbaka till Gud. Där måste det börja.

Han tror att vi i många avseenden fastnat i samma fälla som den katolska kyrkan gjorde på medeltiden: vi skiljer mellan det heliga och det profana.

– Vi kan tro att en präst eller en missionär är mer kristen än någon som jobbar på en förskola, och det är ju en helt anti-luthersk tanke. Gud har med hela livet att göra. Även om jag försöker kommer jag inte undan Gud så länge jag är människa. Om han inte när mig på något annat sätt sänder han väl en sjukdom eller olycka i min närhet.

Han tror också att vi varit dåliga på att på rätt sätt skilja mellan lag och evangelium.

– Att tänka att tron allena är tillräckligt är ju väldigt frigörande om man suttit i en lagisk sax. Men det talet blir lätt en teologisk tradition som man faller tillbaka på utan att man någonsin upplevt att man varit förtappad. Då tror jag det lätt blir något som gör att man blir lat, och man kan vara lat med gott samvete för allting är ju redan fixat. Jag tror att det är när man stängt pannan blodig mot Guds alla förväntningar på oss som evangeliet om Jesus kan få genomslag.

Han tar ett exempel: flyktingar knackar på vår dörr. Lagen säger att vi ska älska vår nästa som oss själva. Vi ger pengar till en insamling och tror kanske att vi gjort tillräckligt.

– Det finns ett motstånd inom oss som visar sig på tusen sätt i hur vi lever, och det är Gud inte nöjd med. Han hade högre förväntningar på oss än så. Han kan inte acceptera att vi betar oss så kärlekslöst som vi gör.

Det borttappade fåret

Själv har Hans Lindholm mött många invandrare genom åren, och ställer sig tveksam till Svenska kyrkans försiktighet inför att döpa till exempel muslimer.

– En gång var det en man från Iran som kom och ville bli döpt. Han talade dålig svenska och vi använde engelska, det gick någorlunda. Han hade redan i Iran läst både Koranen och Bibeln och tyckte Bibeln var bättre. Det var mer om kärlek där, sa han. Jag fick låna en frikyrka med dopgrav så han fick bli döpt som han själv ville. Men innan dess måste jag på något vis förhöra mig om vad han visste om Jesus, trots att vi hade så svårt att tala med varann. Då sa han så här: Jesus är en herde med många får. När ett får har kommit bort så söker han det tills han hittar det. Jag är det fåret.

– Det är den bästa predikan jag hört.

PRESENTATION

Bakom det biskopslila

Tio biskopar i den evangelisk-lutherska kyrkan, vad har de gemensamt? Vad skiljer dem åt? Vilka är de, innerst inne?

Det ger de själva en glimt av i antologin *Piispanpolku 10* (Biskopsstigen 10) utgiven på Kirjapaja. Varje biskop berättar om sin väg till tron och ämbetet. Texterna färgas av deras personlighet, vad de väljer att lyfta fram, hur de säger det. En del lägger vikt vid det teologiska tänket, andra vågar vara personliga.

Det medmänskliga bränner till mest, som när Lauritsalakillen **Sepo Häkkinen** med gråten i halsen återvänder hem och kräver att hans mamma sprättar bort initialerna till församlingens ungdomsgrupp från hans tröja, de som de stora eleverna skrattat så åt. Att han har sparat den för att minnas priset och smärtan gör det omöjligt för läsaren att värja sig för ljudet av hjärtslagen bakom biskopsskjortan. I samma församling, ja i samma söndagsskola, sitter **Irja Askola**, som beslutat väljer församlingen som sitt andra hem när de vuxna i hennes eget rycks ifrån henne. Fadern av döden, modern av arbetet att försörja dem.

Samuel Salmi är en lappländsk religionshistoria i sig. "Vid ingången till Pajala kyrka ser jag förteckningen över kyrkoherdar. Nästan varanda en före *Laestadius* är en släkting." Hans far, också kyrkoherde, tvingas efter den laestadianska rörelsens stora splittring år 1934 att gå en balansgång som präglar hela familjen.

Boken är ett fint vittnesbörd om människans väg och Guds vägar. Olika, liknande, smärtyllda, naturliga, överraskande glimrar historierna bakom guldorsen.

■ MAY WIKSTRÖM

Här finns vår kulturs årsringar

KYRKOR. I en medeltida kyrka har varje århundrade lämnat spår efter sig. I kyrkan vandrar vi genom vår egen kulturhistoria, berörs av samma föremål och bilder som människor berördes av för över 500 år sedan.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Det finns omkring 3 500 kyrkor i Sverige. När **Carin Bergström** skrev boken *Mitt i byn. Med kyrkan som följeslagare genom Sveriges historia* ville hon skriva om vad sockenkyrkan betytt för människor i socknen.

I Sverige bodde 90 procent av befolkningen på landet till 1850, och 70 procent till 1910. Där har kyrkan varit centrum för allting. Nyheterna fick man höra i predikstolen, där fick man höra om seder, bruk och olika ceremonier.

Boken *Mitt i byn* utgår från kyrkobyggnaderna – den är en biprodukt till ett stort forskningsprojekt om de svenska sockenkyrkorna. Carin Bergström känner att hennes uppgift är att allmänbildade läsarna.

Kunskapen om kyrkans kulturhistoria är jättedålig i Sverige i dag, säger hon och tillägger att hon hoppas att också kyrkoherdar läser boken – så att de kan berätta lite mer och bättre om sina egna kyrkor.

I Sverige finns i dag omkring 2 500 medeltida kyrkor bevarade – i Finland blott kring 80.

Även om det i många fall bara är en del av kyrkan som är så gammal. I alla dessa kyrkor syns årsringar, lager på lager av historia som inte är så lätt att få grepp om.

De första kyrkorna byggdes av stormännen. De ville ha en gårdskyrka på sin gård, och småningom blev kyrkan något som människorna runt om tog ansvar för. De axlade den ekonomiska bördan tillsammans och avlönade en präst.

En kyrksocken är den ekonomiska basen. Det är i de bördiga områdena i Sverige man bygger kyrkor. Det är likadant i Finland, de medeltida kyrkorna finns vid kusten, i västra och östra Nyland och på Åland. Kusterna var lättillgängliga, där kunde man bedriva han-

del och där var jorden bördig.

De tidiga stormännen – vikingahövdingarna – insåg nyttan med att kyrkans män kunde läsa, skriva och administrera. Kunskap var makt.

Sen tror jag ju att många hade en stark tro. Det fanns inga mediciner, om man trodde fanns åtminstone någon sorts hopp. Deras verklighet var så anorlunda än vår. Därför har jag haft väldigt svårt att skriva om de människorna. Det är först på 1400-talet jag upplever att man kommer dem närmare. Då får man kyrkor med färgstarka bibliska målningar och altarskåp och helgonfigurer, det blir en helt unik konst. Och då kan jag plötsligt föreställa mig hur människor kände när de kom in i kyrkan.

Ljus sipprade in genom små gluggar, vaxljusen och rökelsen doftade under den katolska mässan.

De stora figurerna på väggarna blir nästan levande, man får någon sorts upplevelse av det andliga och av att Gud finns, och jungfru Maria.

Kyrkan är fylld med helgonbilder och helgonskulpturer.

Maria var den stora. Jag tror att kvinnorna kunde identifiera sig med henne. Jag har en bild i boken där Maria ammar Jesus. Och då tänker man att kan man amma någon i en kyrka? Det kunde kvinnorna sitta och fundera på. Helgonbilderna var kanske viktigare än Gud eftersom de fanns där fysiskt.

Kyrktagningen viktig

Forskningsprojektet om sockenkyrkorna handlar mycket om de föremål som finns bevarade.

Jag hade ju lärt mig att Gustav Vasa förstörde mycket, men det har visat sig att det finns väldigt mycket kvar. Fanns det till exempel ett helgon som man hade hängt ett guldhalsband på, då

NÄR GUSTAV VASA dog år 1560 fanns det fyra kloster i Sverige som fortfarande hade viss verksamhet. Ett av dem var klostret i Nåden-dal, där man livnärde sig på sömnadsarbeten. Klosterkyrkan finns kvar i dag. FOTO: ARKIVBILD/ANDREAS ANDERSSON

tog han guldhalsbandet men lät skulpturen vara. Småningom skickades den kanske upp på vinden. Så det finns väldigt mycket fina saker kvar som de inte har i Europa.

En kyrklig ritual som Carin Bergström fascinerats av är kyrktagningen.

Det står redan i Moseboken att kvinnor är orena när de fött barn, men efter sex veckor var mamman välkommen i församlingen igen. Då skulle det göras en ceremoni. Bondhustrurna och torparhustrurna gjorde det till en fest som var viktig för dem. De kom in i kyrkan och knäböjde på en speciell pall, där prästen välsignade dem och välkomnade dem tillbaka. Då skulle mamman ha med sig bröd som hon själv hade bakat eller kanske en ost. Det här är en gammal, gammal ceremoni, katolsk-protestantisk – så man satte brödet på Mariaaltaret. Men sen kommer vi till det hemska: kvinnor som inte var

”Prästen hade både den administrativa, politiska och religiösa makten.”

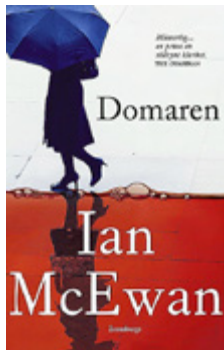
Kall yrkesmässig distans

BOOK

Domaren

Författare: Ian McEwan
Förlag: Brombergs 2015

Domaren ingår i McEwans projekt att utforska hur människor påverkas av sin yrkesroll. Den här tematiken har han också behandlat i

Lördag och *Hetta*, med en kirurg respektive en fysiker i huvudrollen. I *Domaren* är huvudpersonen föga förvånande just domare, Fiona May i övre medelåldern. Hon är respekterad i sitt yrke och känd för sitt goda omdöme och sina visdomslut också i utmanande fall. Nu landar ett fall som handlar om liv och död på hennes skrivbord: En ung man, blott månader från sin 18-årsdag, lider av leukemi och läkarna be-

dömer att han inte kommer att överleva många dagar utan blodtransfusion. Problemet är att Adam Henry och hans föräldrar tillhör Jehovas vittnen. Fionas uppgift blir att fatta beslut om sjukhuset tillfälligt kan tilldömas vårdnaden om pojken för att kunna ge honom den behandling som både han och hans föräldrar motsätter sig av religiösa skäl. Samtidigt som Fiona med hög buret huvud och knivskarp effektivitet tar sig an

fallet knakar hennes äktenskap i fogarna.

Fiona May är en samlad och effektiv kvinna, just som man föreställer sig att det anstår en domare. Problemet ur läsarens synvinkel är att hon har kontroll över sina känslor och sina svaga punkter så till den grad att det är svårt att på allvar engagera sig i hur det ska gå för henne. Inte heller fallet med den svårt sjuka Adam Henry förmår hålla greppet om läsaren

och både i bokens handling och i huvudpersonens liv förvandlas han till en bi-figur.

Fiona May är så distanserad att det är lättare att sympatisera med hennes man när han packar sina väskor än med henne som ser ut att bli lämnad. Förvisso krackelerar även Fionas Mays yta, men vägen dit är lång. För lång för läsaren, och kanske också för hennes äkta man.

■ ERIKA RÖNNGÅRD

CARIN BERGSTRÖM disputerade med en avhandling om svenskt prästerskap. FOTO: NATUR OCH KULTUR

gifta när de fick barn skulle också kyrktas. Men då fick de göra avbön och be om förlåtelse för att de hade syndat och det gjorde de ensamma med prästen. På sina ställen fortsatte kyrktagningsceremonierna långt in på 1800-talet.

Prästen hade makt

I dag har vi kanske svårt att förstå hur central ställning prästen hade i byn. – Till 1866 fanns adel, präster, borgare och bönder. Borgarna hade ju sitt som de kunde lämna över till sina barn, sin verkstad eller sin business. Bönderna hade jord att lämna över, liksom adeln, det var jord som gällde som kapitalvara förr i världen. Men prästerna ägde inte sina prästgårdar. De kunde lämna över bildning, och därför blev prästgårdarna bildningscentrum. Sönerna fick ordentlig utbildning, ofta av prästen eller prästfrun själv eller av guvernanter. Och det leder då

till att prästsönerna blev ämbetsmän, eller vetenskapsmän eller präster. Och de bildade prästdöttrarna gifte sig med prästsöner.

Men prästen hade inte makt enbart i kraft av sin bildning.

– Det är väldigt viktigt att komma ihåg att kyrkoherden var sockenstämmans ordförande. Det förstår inte folk i dag. Han hade både den administrativa, politiska och religiösa makten. 1862 tar det slut då kommunen delas upp i en kyrklig kommun och en borgerlig kommun. Men skolan i Sverige lyder under det kyrkliga ända till 1960-talet.

Carin Bergström inleder sin bok med en fråga: Får man riva en kyrka?

– Jag ska inte svara på frågan, men jag försöker förklara att kyrkan innehåller så mycket att ska man förvandla den till ett hotell eller ett garage så ska man veta vad det är man river. Underförstått: kanske man då låter bli.

Inget kvar att bevisa

BOK

En morgon vid havet. Inandning, utandning

Författare: Claes Andersson
Förlag: Schildts&Söderströms

da lång dikt: en lång räkka in- och utandningar. Den känns också som en lång bekännelse. Tankarna följer huller om

Kanske är det livserfarenheten. Möjligen tryggheten, eller det glädjefyllda vemodet, alternativt vemodiga glädjen. Men jag tycker det är de äldre männen och kvinnorna som utgör de intressantaste poeterna.

Claes Andersson är ett bra exempel på detta. Hans senaste diktverk är indelat i två delar, och den första utgörs av en samling kortare dikter där vi får följa med en äldre mans reflektioner; ibland skarpa, ibland lite förströdda. Likt Tove Janssons Onkelskruttet möter Andersson här sig själv i ett skyltfönster: ”då fick jag... /i fönstret syn på en äldre, svårt kutryggig och illa klädd/ som verkade småle för sig själv” och synen får dem båda att vika sig dubbla av skratt. Den dystrare sidan av myntet är lite ängsliga observationer av kroppen och en trötthet över nutidens ”ironi och aggression” och krigen, de som alltid pågått och pågår. Poeten och politikern Andersson existerar hela tiden sida vid sida. Här finns den (på olika sätt) frånvarande fadern, och fint tecknade aningar om den tafatthet som uppstår mellan dem som inte lärt sig prata med varandra. Här finns också en stilla saknad efter kärleken som gäckande viskar, men mest om minnen.

Den andra delen börjar med en tjugofem sidor lång medvetandeström i en en-

buller på varandra på ett sätt som starkt härmar vår hjärnas sätt att forma logik och märkliga samband av kaos (som vi märker när vi lyssnar på det egna tankeflödet). Andersson upphör inte att vara intressant här heller, hjälpt därtill av ärligheten och bristen på något att bevisa som ofta kännetecknar en äldre poet (och människa överhuvudtaget). ”Jag längtar efter en kopp bryggkaffe med lite mjölk, och en croissant/ Med hjortronsylt. Hur gärna skulle jag inte stänga av datorn i mitt/Huvud. Herre förlåt oss inte ty vi vet vad vi gör och vad vi inte gör och/Vad vi inte borde göra men ändå gör, ambivalensen är vårt evangelium/”

Vemod, javisst. Men det är med ”sexton anteckningar om Glädjen” som Andersson väljer att avsluta. Och visst är glädjen något som genomsyrar resten också – mitt i uppgivenheten finns glimten ändå kvar, den är Anderssons grundenergi. ”Hur glad kan man bli utan att spricka? Hur många ton lycka/ orkar man bära innan ryggen bryts? Hur nära kan man komma/en annan innan allt löser upp sig och man ingen mera är?”

Motsägelserna har upphört, det är inte längre aningen- eller utan båda, tillsammans. En uppriktig och charmig läsupplevelse.

JOANNA NYLUND

CLAES ANDERSSON är född år 1937 och har sedan debuten 1962 gett ut 24 diktsamlingar. FOTO: TOMI KONTIO

Att trycka på en knapp

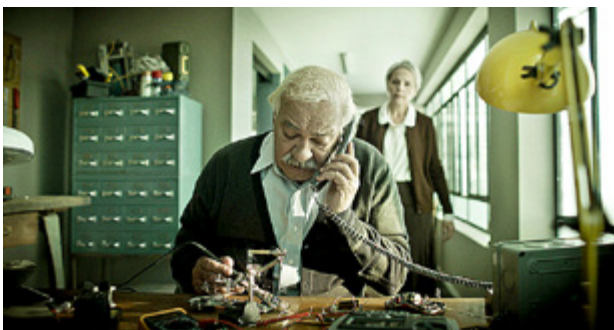
FILM

Avskedsfesten (Mita tova, 2014)

Manus och regi: Sharon Maymon, Tal Granit

75-åriga Yehezkel för en stillsam tillvaro med sin hustru Levana på ett servicehem i Jerusalem. När deras goda vän Max insjuknar

i en obotlig sjukdom och de tvingas bevitna hans plågor bestämmer sig Yehezkel, efter att den lidande mannens hustru bönat och bett om det, för att skruva ihop en maskin som gör det möjligt för vännen att själva ta livet av sig. Så här undviker vännerna det etiska dilemma som de inte tycks hitta något svar på: Vem ska trycka på knappen?

Ryktet sprider sig och plötsligt står folk på kö för att få använda sig av Ye-

hezkel's eutanasi maskin. Men de moraliska frågorna hopar sig och det som först

kändes som en strålände idé är inte lika entydigt fantastiskt när andra sidan av myntet glimtar fram.

Avskedsfesten är en underbar film, alltid mera varm än mörk, och fantastiskt underhållande i sin absurda svarta komik. Den inledande scenen, i vilken Yehezkel låtsas vara Gud när han ringer och talar med en dement släkting (och för en obetalbar konversation med denne), sätter tonen för resten av film-

men. *Mot vår vilja formas vi, mot vår vilja föds vi, mot vår vilja lever vi* (Talmud). Ska vi inte ens få bestämma när vi dör, frågar sig regissörerna.

Det här är en film om sorgen i att åldras, om plågsam utdragen död, men också om djup vänskap och kärlek, om möten och avsked. En dag ska vi skiljas från varandra, och ständigt förlorar vi delar av oss själva.

CHRISTA MICKELSSON

KRYSET OKTOBER

LÄR- JUNGE Luk 24:18	SÄNKE SÄNGFÖR FÄTTARE	VÄXT	MJUK	SYN- PUNKT	8/7	FLAX GUANO	FURIÖS	SEL- LASSIE I	STICKER FRAM PÅ SULF EVI... USCHI
POJK- NAMN			INUTI	LUCKER SÄNG			I EN SÄ- DAN IN- SAMLAS KOLLEKTIV	GE STRYK MÄNAD EST. 3:7	
SLÄKTING TILL ELIMELM Rut 2:1	KLÄDES- PLAGG FINSKT FLICKNAMN		FRENESI ARTIKU- LATION		PROFET Mat 24:15	GENI INRE ORGAN			
ADEL- STEN Upp 21:20				OFFENT- LIGGÖR	STELNA FINSK POLI- TIKER	SORGEN PODAGER			RED- FORD
DÄLIGT	VÄXT	ASTRON- MISKA ENHETEN ASTUNDA		ANDRA MÄNADEN I Kung 6:1 VINDSTÖT		ÅR- KLYKA	GRANNE	FORM AV YARA FLYG- BREV	
BMA 2015	GUDING 7/5	AR KUL- TUREN I DANJA LUKA	BONDS FLEMING BILDAR FLAK	FEMÅRS- PERIOD BOR I DUSTJANBE			BLOMMA	SVENSK I DROTTS- KLUBB	
STAD Jos 13:26			ÖSTTYSK- LANDS HEMELIGA POLIS SKIVA		BARNABAS TOG HONOR MED SIG Arg 15:39	TVÄTT- STALL BÖRDA			
DANK		LJUS- REFLEX			VARIT ALL- DELLES TYST SATS				
SLIK ACKORD	SKOTSK 8 ÄSNA	LÄGGER OK PÅ	GRÄV- VERKTYG KAN FIS- KARE FÅ	II OVER HUVUD	ANDRONG FÖR TORKNING ÅKER	SIERSKA BED! PÅ LATIN			OROR TILL MOSE 2. Mos 4:4
KELTISK SPRÅK			KRYDDA	VRIDA	ZIR- KONIUM	NI SOM OBJEKT			ÄNGEST
FISK	DEN ÄR ETT GIRAFF- DJUR			PJÄXOR AKTIE- BOLAG			KADAVER	MAMMA	
		RUNE PERSSON	KRAFT	II ÖGRUPP	ENZYM			FRID	
				AR UNDER- ORDNAD?			ÄNKLING		

Konstruerat av BRITT-MARI ANDFOLK

SEPTEMBERKRYSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten.

Vi gratulerar: **Leif Söderholm**, Esbo, **Gudrun Snellman**, Jakobstad och **Doris Braskén**, Jakobstad.

VINN
BÖCKER!

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 3 november 2015 till: Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. **Märk kuvertet "Oktoberkryset".** De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i kryset är enligt Bibel 2000. **Lycka till!**

Namn & adress:

.....

.....

.....

STAD Apg 11:1	U	VOKABEL	I	HAL VÄG	OCEAN	H	BLÅ ÖYOR	J	ORSAKH HVTORER Joh 4:12	M	O	T	I	V	E	T	A
E	F	E	S	O	S	KANDI ANA- KORET	K	A	J	A	K	I	R	R	I	T	A
CITERA	Ä	T	E	R	G	E	V	E	VÄR VALUTA	E	U	R	O	T	A	R	I
ADRIAN FINSKT POJKNAMN	R	I	D	D	A	R	E	FÖR- VÄRVM	A	N	S	K	A	F	F	A	R
E	S	K	O	T	E	M	A	N	LOWA SAL	I	A	I	R	K	N	A	P
URNA	K	M	I	A	M	I	S	A	T	S	A	A	K	T	O	S	T
V	A	S	N	Ö	G	R	A	U	A	V	I	N	N	I	N	G	I
FÖRKAST LIG VANA	L	A	S	T	A	M	I	L	LUKA	R	E	N	S	A	S	I	A
LÄKARE MOT HUS- HUGGARE	L	U	K	A	S	T	Ö	V	A	U	S	K	Y	L	D	N	B
L	A	N	O	L	I	N	B	A	R	I	N	T	A	S	O	S	K
SPRÅK INDIEN	R	A	J	A	S	T	H	A	N	I	D	A	C	E	L	L	A

UR EVANGELIET

”Den som tar emot någon som jag sänder, han tar emot mig, och den som tar emot mig, han tar emot den som har sänt mig.”

Läs mera i Joh. 13:16–20

OM HELGEN

Berätta om gåvan

Jesus förkunnade Guds rike som en gåva. Han förlät också de svåraste synder. Jesus sänder ut de sina i världen för att de ska vittna om denna nåd och tjäna människorna i hans namn. Den som är kristen är ett Frälsarens sändebud, ”en Kristus för sin nästa”.

RUNT KNUTEN

”Minnenas kappsäck.”

Pensionärssamling
onsdag 21.10 kl 11.15 i
Kristinestads församlingshem.

Var dag är en sällsam gåva
– en skimrande möjlighet

Församlingsförbundet rf. förvaltar för tillfället fyra specialfonder som stöder det kyrkliga arbetet på svenska i Finland. Under åren har förbundet fått ta emot fina gåvor att förvalta och tack vare dem kan vi ta vara på möjligheterna till kyrkligt arbete i vårt land varje dag.

Ta kontakt om du vill ge en gåva i form av en donation eller ett testamente för det kyrkliga arbetet i Svenskanland.

Verksamhetsledare Kalle Sällström svarar på frågor, tfn. 050-3562 475, e-post: kontakt@forsamlingsforbundet.fi.

FÖRSAMLINGSFÖRBUNDET rf.

INSIDAN

Ansvarig redaktör:

Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!

Robin Norrback 044 027 0293, robin.norrback@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN ALEXANDRA ÄNG

ILLUSTRATION: MATILDA EKMAN

Vem är sändebud?

VARJE ONSDAG förmiddag förvandlas jag till Klapp och klang. Klapp och klang har nalle, sångburk och väska med hemligheter. Klapp och klang är utsänd till daghemmen på församlingens område. Men ganska ofta brukar Klapp och klang undra – vem är det egentligen som är utsänd? För det händer att det här med att sitta på golv och sjunga är svårt. Det är svårt att komma ihåg att vara en liten Kristus. Det kan vara svårt att komma ihåg att man är ett sändebud de där morgnarna då bilnycklarna inte är där man trodde man lagt dem eller yoghurten är slut och ingen kommit ihåg att köpa ny. Då kan man behöva en påminnelse. Som för ett par veckor sen. Allt blir inte så där som man tänkt och vill. Men trots det står ett litet lintotts barn med stora, glada ögon och ropar – *tack* för att du kom!

Klapp och klang är halvvägs ut genom dörren men nu måste hon stanna upp och bara tittar på de glada ansiktena som vinkar och är glada. *Tack* för att du kom. Hela dagen ekar orden och situationen på insidan. Vem var det egentligen som var utsänd? Vem bär bud om Kristus för vem?

Ibland har vi så tydliga bilder av vem som tjänar vem – vem som är sänd till vem och hur det ska gå till. Vuxna tjänar barn, rika tjänar fattiga och friska tjänar sjuka. Men Jesus säger inget om att det skulle finnas några hierarkier, det finns inte något som berättar om vem det är som ska tjäna vem. Trots det fastnar vi så lätt i föreställningarna. När vi gör det tar vi ifrån oss själva, och andra, chansen att se Kristus i de människor vi möter i vardagen. Visar vi bort dem, visar vi bort Kristus själv.

Jesus säger gå ut, gå ut och var en liten Kristus för varandra. Och glöm inte vem det är som sänder dig. Glöm inte vad jag står för. Glöm inte att jag tog en tjänares roll. Att jag stod på knä och tvättade dammiga fötter. Låt mig plågas, gick lydnadens och lidandets väg. Jag dog och uppstod, jag gav dig evigt liv. Man kan liksom inte välja vad man vill och inte vill. De är liksom inte det som det här med att vara liten Kristus handlar om. Men på den vägen kommer man också ofta att få märka att det kanske fanns någon som var sänd som ett sändebud också till mig. Någon som bar glädjebud då jag trodde att det var jag som skulle prestera. Där råder inga hierarkier. Det är nåd.

Alexandra Äng är församlingspastor i Finström-Geta församling.

#bönetwitter

”Herre gå med mig så jag vågar gå som din utsände.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Amos 7:10–15

ANDRA LÄSNINGEN
Gal. 4:12–20

EVANGELIUM
Joh. 13:16–20

21 söndagen efter pingst. Temat är ”Jesu sändebud”.

PSALMFÖRSLAG

437, 442, 429, 225 (N).
Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

VECKANS PERSON

ALEXANDRA ÄNG är präst i Finström-Geta församling. Hon bor tillsammans med maken Stefan i Geta och försöker lära sig att bo på fredens öar. När nu hösten smyger sig på sätter hon sig gärna med stickningen i favoritstolen och bara tar det lugnt.

MATILDA EKMAN kommer ursprungligen från Korsholm och är sedan några år tillbaka bosatt i Malmö. För stunden jobbar hon som frilans med illustration och texttryck. Hon uppskattar Malmö alla cykelvägar, ”här cyklar jag mycket och gärna till havet”.

KALENDERN
16–22.10

ÅBOLANDS PROSTERI

■ VÄSTÅBOLAND
Pargas församlingsdistrikt:
Sö 18.10. kl 10: Högmässa i kyrkan, Wikstedt, Lehtonen.
On 21.10. kl 18: Veckomässa i församlingshemmet (OBS platsen), Wikstedt, Holmström. – kl 18.30: Ansvarsveckosamling i församlingshemmet. ”Över gränderna”, Gholam Ali Mirza Muhammadi som kom som kvotflyktning till Pargas 1991 berättar om sina erfarenheter.
Nagu kapellförsamling:
Sö 18.10. kl 18: Kvällsyrka i församlingshemmet, Granström, Taulio. Efter gudstjänsten testund.
Korpo kapellförsamling:
Sö 18.10. kl 11: Högmässa i Korpo kyrka, Killström, Granlund.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 18.10.: Ingen gudstjänst i Houtskär denna vecka.
Iniö kapellförsamling:
Sö 18.10.: Ingen gudstjänst i Iniö denna vecka.

■ ÅBO
sö. 18.10: kl. 12 Högmässa, Domkyrkan. Lidén (pred), Bäck (lit), Danielsson. Projektkören ”Sänger från Taizé” medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe.
kl. 16 Mässa, St. Karins kyrka. Lidén, Danielsson.
ons. 21.10: kl. 12 Frukostklubben, Svenska Klubben (Aurag. 1). Susanna Simberg: ”Den åldrande rösten”
kl. 13–15 Café Orchidé, Aurelia. Konsert med köreerna Furorna, Silverkören och 60+ kören. Harry Dahlström medverkar.
kl. 18 Veckomässa, Aurelia. Bäck.
to. 22.10: kl. 11 Nattekyrka, Aurelia. Björkgren, Danielsson.
lö. 24.10: kl. 15 Träff för ensamstående föräldrar, Aurelia. Anmälningar senast 20.10 carita.eklund@evl.fi/040–341 74 73.

ÅLANDS PROSTERI

■ HAMMARLAND
18.10: 21 sö e pingst
Gudstjänst kl 12
Ingemar Johansson
22.10: Ansvarssoppa i Catharinagården kl 16–18.

■ JOMALA
Tors-fre 15–16.10 kl 9–15: Höstlovskul S Winé
Sön 18.10 kl. 11: Högmässa K Danielsson
Mån 19.10 kl. 18: Tonårsföräldraträff S Winé
Tors 22.10 kl. 18: Bibelgrupp S Äng

■ MARIEHAMN
18.10 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, M W, G K, S:t Mårtenskören. Kyrkkaffe.
22.10 Lunchmässa: kl. 11.30 i S:t Görans, M W, G K.
Sopplunch: kl. 12 i församlingshemmet. Pris 5€.
Konsert: kl. 18 på Margaretagården med köreerna: Furorna från Esbo, Argentum från Åbo och Moderato från Åland.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

■ SUND-VÅRDÖ
Söndag 18.10 kl. 11.00: Högmässa i Vårdö kyrka. Juanita Fagerholm-Urch, Kent Eriksson.
http://sund-vardoforsamling.fi/

NÄRPES PROSTERI

■ KORSNÄS
To 15/10 13.00: Solglimten i Församlingshemmet.
Fre 16/10 13.00: Silvergruppen besöker Petalax fredagssamling. Gemensam buss från Harrström 11.50 via Taklax 12.00, Korsnäs församlingshem 12.15, Korsbäck 12.25 och Molpe 12.35. Anmäl deltagande till Ebba, tel. 044–4101825.
Fre 16/10 19.00: Karasamling i Församlingshemmet. Gäst: Alf Wallin.
Sö 18/10 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Guy Kronqvist, Heidi Blomqvist.
Må 19/10 15.30: ”Kvinnor i Bibeln” bibelstudiegrupp i Församlingshemmet.
Ti 20/10 13.00: Taklax missions-syfoering i Bönehuset.
Ti 20/10 18.00: Kyrkans barn-timme i Taklax bönehus.
Ti 20/10 19.00: Träffpunkt i Taklax bönehus.
To 22/10: Molpe missionssyfoering i Bykyrkan.

■ KRISTINESTAD
Kristinestadssvenskaforsamling.fi
Ekumenisk bönesamling: fr 16.10 kl 19 i Skaftung Metodistkapell.
Högmässa: sö 18.10 kl 10 i L:fjärd, Saarinen, Nilsson
Högmässa: sö 18.10 kl 18 i Sideby, Saarinen, Nilsson. För skjuts ring Hellman 0400–763325
Pensionärssamling: on 21.10 kl 11.15 i K:stads förs.hem, ”minnenas kappsäck” Siv och Olle

■ NÄRPES
www.narpesforsamling.fi
Närpes
To 15.10 kl 13: Dagssamling i Böle bystuga, Wikström.
Lö 17.10 kl 18: Aftonmusik i Rangsbys kyrka. Psalmskväll med Ulf Sundqvist o Sam Lindén.
Sö 18.10 kl 12: Gemensam högmässa, pred. biskop em. Erik Vikström, Lassus, G.Lindén, S.Lindén, S.ta Maria förs.kör.
Sö 18.10 kl 13.30: Kyrklunch o kaffe i förs.hemmet. Kl 14.30 Bibelsstudium tema: ”Att vara Jesus – troende förr och nu”, biskop em. Erik Vikström.
Sö 18.10 kl 18: Gudstjänst i

Norrnäs bönehus, Sundqvist, Wikstedt.
On 21.10 kl 14: Fest i förs.hemmet för årets 70 åringar, kaffe o tårta. Strömbäck, Wallin, Ingvesgård, Lindén.
On 21.10 kl 18.30: Alphakurs startar i Pörtom förs.hem. Anmäl senast 16.10 till tel. 220 4200.
Övermark
Sö 18.10 kl 12: Gemensam högmässa i Närpes kyrka.
Sö 18.10 kl 18: Kamratmöte i bönehuset.
On 21.10 kl 18.30: Alphakurs startar i Pörtom förs.hem. Anmäl senast 16.10 till tel. 220 4200.
Pörtom
Fr 16.10 kl 19: Församlingssafton i förs.hemmet. Biskop emeritus Erik Vikström m.fl.
Sö 18.10 kl 12: Gemensam högmässa i Närpes kyrka.
On 21.10 kl 18: Skriftskola i kyrkan, Sundqvist.
On 21.10 kl 18.30: Alphakurs startar i förs.hemmet. Tema: ”Vem är Jesus?” Jakobsson. Anmäl senast 16.10 till tel. 220 4200.
To 22.10 kl 17.30: Varblamöte om lastbillsändning i förs.hemmet, Sundqvist. Frivilliga välkomna.

KORSHOLMS PROSTERI

■ BERGÖ
Sö kl 14: Högmässa, Englund, Jasmine Nedergård. Tema: ”Jesu sändebud”
Må kl 10: Familjeklubben
Må kl 13: Missionssyfoeringen i församlingshemmet
Ti kl 18: Alpha-kurs i Strandhyddan, Molpe
On kl 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet

■ KORSHOLM
Gudstjänst: sö kl 10 i kyrkan och högmässa i Smedsby församlingsgård kl 12. Kuni och Westerlund. T.f församlingsspastor Emilia Kuni välkomnas vid gudstjänsterna och kyrkkaffet.

Missionssyfoeringen: träffas må 19.10 kl 13.

Pensionärssamling: 19.10 kl 13 vid Jungsbo.

■ KVEVLAX
Karakaffe utfärd: start från fh to kl 9.15, väderreservation.
Ekumenisk mötesserie 16–18.10: Fr 16.10 ”Ett steg närmare Gud”, kl 19 kvällsmöte i Elim, Mats Björkman, servering.
Lö 17.10 ”Ett steg närmare varandra”, kl 18 kvällsmöte i Missionskyrkan, Lundström, Ekumeniska kören, servering
Sö 18.10 ”Ett steg närmare samhället”, kl 10 högmässa i Lutherska kyrkan, pred. Mikander, lit. Lundström, Ekumeniska kören. Kl 14 avslutningsmöte i fh, Ingmar Rönn, servering.
Arr: Kvevlax missionskyrka, Elimkyrkan i Kvevlax, Betesdagförs, Kvevlax förs.
Tonårscafé: lö kl 19 i ds.
Högmässa: sö kl 10, pred. Mikander, lit. Lundström, Vidjeskog, Ekumeniska kören, dir. Svarvar.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 16.10 Catharina Englund, Jakobstad **Lö** 17.10 8.53 Familjeandakt. Familjeandakt. Catarina Olin berättar om kyrkmössen (del 6/10) **Må** 19.10 Kjell Blomberg, Vasa **Ti** 20.10 Henrik Nymalm, Borgå **Ons** 21.10 Aktuellt. Jan Edström, Esbo **To** 22.10 Hilka Olkinuora, Ingå.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 16.10 Psaltarens poesi. Uppläsare: Sofia Sjö (repris från 18.6.2003) **Lö** 17.10 17.58 Ett ord inför helgen, Johanneskyrkan i Helsingfors. **Sö** 18.10 Rose-Maj Friman, Korsholm **Må** 19.10 Maria Boström, Föglö (repris från 25.6.2014) **Ti** 20.10 Sonja Rosbäck, Molpe **Ons** 21.10 Bror Träskbacka, Esbo **To** 22.10 Bibelstudium över Uppenbarelseböken med Stig-Olof Fernström.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 18.10 Samnordisk musikgudstjänst från Vor Frue kyrkan i Århus, Danmark. Predikant och liturg: Annelise Brok. Organist: Poul S. Jacobsen. Kör: Vor Frue kirkes kantori. Gudstjänsten spelades in den 30 augusti 2015.

VEGA

HIMLALIV

Fembarnspappa på Roparnäs

Att bli sinnessjuk och hamna på Roparnäs var det värsta tänkbara för **Krister Hjulfors**, tills det drabbade honom själv. Som överarbetad fembarnspappa med stora lån och nybyggt hus var det bara skönt att bli intagen och få vila upp. Yle Fem må 19.10 kl. 18.30, repris sö 25.10 kl. 14.45.

Matutdelning: må kl 10 i ds.

Skriba: on kl 18–20 i fh.

MALAX

Högmässa: sö 18.10 kl 10 i kyrkan. Tornberg, Erica Nygård.

Bibelstudium Markus: sö 18.10 kl 15 i KH.

Karacafé: må 19.10 kl 10 i Sockenstugan. Arr. Äldrerådet och Folkhälsan i Malax.

PETALAX

Fredagssamling: fr 16.10 kl. 13 i församlingshemmet. Björklund, Brunell, Norrgård. Kontakten medverkar. Inbjudna gäster från Korsnäs. Taxi!

Högmässa: sö 18.10 kl. 11. Englund, Jasmine Nedergård.

REPLOT

Gudstjänst: i Replot sö kl 10 och högmässa i Björkö kl 12.30, Lindblom, Wargh.

Ekumenisk afton: i församlingshemmet sö kl 18, gäst Gun-Lis Landgårds berättar och visar bilder om arbetet i Guyana, Ryssland och Israel, sångprogram, severing och lotteri, övriga medv M-L Örn, M Wargh och diakonikommittén.

Mathörna: i Björkögården ons 21.10, kl 13, anm till maten senast må 19.10. till Lähdesmäki eller Nystrand.

Projektkör inför Alla helgons dag: övningar to 22.10. och 29.10. kl 19 i förshemmet.

SOLF

Högmässa: sö kl. 10, Audas-Willman, Wargh.

Psalmafton: sö kl. 18 i kyrkan. Jocke Hansson berättar om och vi sjunger Britt G. Hallqvists psalmer. Kollekt till Kyrkans Utlands- hjälps flyktingarbete.

Pensionärssamling: on kl. 13. ”Så är det att ha nedsatt hörsel”, Ann-Charlotte Wilför.

Samling kring C.S. Lewis böcker: to 22.10 kl. 18.30 hos Anders Blomberg, Solfv. 101. Boken ”Det rätta ansiktet”.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN

Högmässa: sö kl 13 Forslund, Mikael Heikius, Svenska Frimurarekören i Finland, dir. Gunnar Döragri.

Välgörenhetskonsert: sö 18.10 kl 15 till förmån för församlingens diakoniverksamhet. Svenska Frimurarekören i Finland, dir. Gunnar Döragri.

Unggudstjänst: ons 21.10 kl 18.

Morgonbön: to 22.10 kl 9 Hänninen, Andersson.

BRÄNDÖ KYRKA

Tysk gudstjänst: to 15.10 kl 18 Christian Beutel, Mikael Heikius.

Sunday Service: at 1 pm David Oliver.

DRAGNÄSBÄCKS KYRKA

Högmässa: sö kl 10 Kurt Enlund, Store, Mikael Heikius.

SUNDOM KYRKA

Högmässa: sö kl 10 Lindblom, Andersson.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

Fr 16.10 kl 13.30: Andakt i Es-selunden, Linda Eriksson.

–**kl 19:** Föräldrakväll i Punsar bönehus. ”Missbruk”. Kaj Nyman.

–**kl 20:** Ungdomssamling i Fyren. Ingrid Jern berättar om sitt missionsarbete i Kenya.

Lö 17.10 kl 19: Sammankomst i Punsar bönehus.

Sö 18.10 kl 12: Gudstjänst i kyrkan, Anders Värnström, Portin, Ravall. Sång av Johanna Eriksson. Textläsare: Mary Sjö, dörrvårdar: Ytteresse övre.

–**kl 14 och 19:** Sammankomst i Punsar bönehus.

–**kl 18:** ”Hemma-hos-samling” hos Johanna och Kristian Nyman. Bibelsits. Arr. Slef i Esse-Källby.

To 22.10 KU:s seniordag. Nattvardsmässa i kyrkan kl 11. Lunch, program och kaffe i Achreniussalen fr.o.m. ca kl 12.

–**kl 18:** Församlingskören övar i Achreniussalen. Obs! Ingen övning på onsdagen!

JAKOBSTAD

Sö 10.30: Söndagsskola med små och stora i FC. Gemensam förmånlig lunch.

12: Högmässa i kyrkan, Krokfors, Turpeinen, Borgmästars.

15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Sture Vargh.

17: Fokus i FC, Kai Niemelä, Folkmissionen. Tvåspråkigt. Barnfokus.

To 18: SLEF:s missionsafton i FC, Tor Lindén.

19: Stickcafé i Bonäs prästgård.

KRONOBY

Korsdrag: lö 17.10 kl 19.00 i fh, ”Som människor möts vi på vägen”

Gudstjänst: sö 18.10 kl 10.00, Östman, kantor Juhana Kalliokoski

Möte: sö 18.10 kl 14.00 i Söderby bönehus, Albert Häggblom, Forsblommorna sjunger (Sven-Erik, Svante o Bengt)

Bibelsits: to 22.10 kl 17.30 i spisrummet

LARSMO

To 15.10 kl. 18 Ung Action-grupp: för åk 6–7, startar i Xodus. Ledare: Heidi Tyni m.fl.

Sö 18.10 kl. 10 Familjegudstjänst: Lassila, Enkvist, sång av dagklubbarn. Kyrkvärd: Dagklubbssdirektionen.

Ons 21.10 kl. 18–20 Höstförsäljning: i Bosund missionsstuga. Försäljning av hembakt, kläder m.m. Lotterier. Servering. Gåvor till försäljningen emottas med tacksamhet.

23–24.10 Miniläger i prästgården: för åk 7 och äldre. Ledare: Heidi Tyni och Jakob Edman m.fl. Pris: 20 €. Anmälan till Heidi, 040 7577 980 eller heidi.tyni@evl.fi, senast må 19.10!

NEDERVETIL

Andakt: to 15.10 kl. 14.15 i Terjärv Vårdcenter, Store, Smedjebacka.

Andakt: fr 16.10 kl. 13.00 i Pensio-närshemmet, Smedjebacka.

Gudstjänst och Skördefest: sö 18.10 kl. 10.00, Store, S-O Ray. Kyrkkaffe i fh, ÖSP och Lantmannagille bjuder.

NYKARLEBY

NYKARLEBY

Fr kl 13.30 Besökstjänsten: Flo-rahemmet

–**kl 17.30 Gemenskapskväll:** med flyktingar, fotbollsmatch vid Stjärnhallen, efteråt mat o samvaro i fh.

Lö kl 19 Konsert: kyrkan, för diakonin, Karl-Erik Wikström, Rickard Slotte, komppgrupp

Sö kl 10 Gudstjänst: Kovjoki bönehus, Edman, Ringwall

–**kl 18 Kvällsgudstjänst:** fh, Edman, Ringwall, Trinity Choir

–**kl 19.30 Samtal i soffan:** med Gunilla Luther, Görel Ahlnäs, fh **Må kl 13.30 Socklot missionskrets:** bönehuset

–**kl 18 Kenyamination:** fh, Max-Olav Lassila

To kl 13 Samtalsgrupp för män: fh **MUNSALA**

Sö kl 18.30 Lovsång o förbön: fh **Ti kl 19 Missionskafé:** Pensala bönehus, Alf o Mona Wallin

On kl 9 Råfstalko: kyrkvallen, gravgården, servering **JEPPÖ**

Bibelhelg 17–18.10:

Lö kl 13 Bibelstudium: bönehuset, Albert Häggblom, Otto Granlund, Alf Wallin, Lutherkvintetten

Sö kl 10 Högmässa: Häggblom, Lönnqvist, Jeppo strängband

–**Söndagsskolan:** avfärd 9.45 fr. fh, besöker Kredus altarskap

To 22.10 kl 9 Stådtalko: begravningsplatsen, kyrkan, servering

PEDERSÖRE

Andakter i Pedersheim: Fr 14 Purmo församling, To 22.10 kl. 17.30 Källby fridsförening

Forsby sångkör: Fr 19 övar i bykyrkan

Ungdomskväll: Fr 20 i Kyrkhemmet i Bennäs

Sångkväll: Lö 19 i Forsby bykyrka, Forsby sångkör, Jan-Erik Sandström, servering

Välgörenhetskonsert: Lö 19 i kyrkan för diakonin i Jakobstads och Pedersöre församling, SCF kören (Svenska Frimurarordens kör), Erikson, programbladsförsäljning 10 €

Gudstjänst och skriftskolstart: Sö 10 i kyrkan, Erikson, Sandstedt-Granvik, textläsare Krister Mård, dörrvårdar Lepplax, efteråt in-

formation och bibelutdelning för konfirmander och föräldrar i församlingshemmet, servering

Sammankomster:

– Sö 15 i Flynängens bönehus, Staffan Snellman, tolkning

– Sö 18 i Kyrkostrands församlingshem

Pensionärssamling: On 12 i Kyrkostrands församlingshem, Gerd

Snellman, lunch och eftermiddagskaffe 12 €

Symöten:

– Må 13 i Forsby bykyrka

– Må 13.30 Karby-Sundby i Sundby byahem, Erikson

– Ti 13 i Lövä bönehus

– Ti 13 i Källby bönehus, Emet

– Ti 13.30 i Hedbo seniorboende, Eklund

PURMO

Lö kl 10–14: Skriftskola i kyrkan och kyrkhemmet.

Sö kl 10: Gudstjänst i kyrkan, Per-Erik Häggman, Portin, Granvik.

Ti kl 13.30: Kenya-symöte i Emaus bönehus, Cecilia Kung.

–**kl 19.30:** Projektkör inför Allhelgonadagen övar i Kyrkhemmet, Granvik. Följande övning on 28.10 kl 19.30.

On kl 19: Purmo-församlingarnas gemensamma bön i Ävist bykyrka.

Fr 23.10 kl 20: Lovsångsmässa i kyrkan, Portin, Johansson, Lassila m.fl. Efteråt Lyjo-kväll för ungdomarna.

TERJÄRV

Ungdomarnas höstlovsvandring: i Kortjärvi to 15.10 kl 13. Samling kl 12.45 vid förs.h.

Höstdagar i Kortjärvi 17–18.10.2015:

Möte: i Kortjärvi bönehus lö 17.10 kl 19, B. Djupsjöbacka, Samuel

Eriksson, strängbandet.

Möte: i Kortjärvi bönehus sö 18.10 kl 14, B. Djupsjöbacka; Thomas Björkman; Christel Nyman, sång.

Kvällsgudstjänst: sö 18.10 kl 19, H. Östman, Leni Granholm. Efter gudstjänsten Henrik Östmans avskedskaffe i förs.h.

Kvinnobanken: samlas on 21.10 kl 11 i Prästgårdens källare.

Finsk bibel- och samtalsgrupp: on 21.10 kl 18 i Småbönders skola, A–M Hästbacka medv.

REGION 2

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Sö 18.10 kl. 10: GUDSTJÄNST I EMSALÖ

KAPELL, Djupsjöbacka, Tollander, Blockflöjtsensemblen

KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN, Smeds, Lindberg, Tollander.

KL. 18: KONSERT I DOMKYRKAN, Kamarkören Incanto, dir. Jukka Jokitalo – Fritt inträde, program 10 €

LAPPTRÄSK

sö 18.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan on 21.10 kl. 9.30: Vuxen-Barn i fh

on 21.10 kl. 13.15: Barnklängen i fh **to 22.10 kl. 18.30:** Tjejgruppen i tidigare kanslihuset, Elin Lindroos

LILJENDAL

Sö 18.10 kl. 12: Högmässa i kyrkan **Ti 20.10 kl. 10–12:** Vuxen-barn i Marigården, Gina Nyholm

LOVISA

Högmässa: sö 18.10 kl 10 i kyrkan, Blom, Jokinen

Män i Bibeln: on 21.10 kl 18 i församlingsgården

Bibelstudiegruppen: on 21.10 kl 18 i Tikva **Morgonkaffe:** to 22.10 kl 9 i Tikva

På kommande: Gudstjänst med små och stora sö 25.10 kl 10 i kyrkan

PERNÄ

Högmässa: sö 18.10 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Marcus Kalliokoski, gudstjänstkören.

SIBBO

Sibbo kyrka: Sö kl 12 Mässa. Katja Korpi, Camilla Ekholm, Mauriz Brunell, gudstjänstgrupp.

Den stora berättelsen: Sö kl 18 Sibbo kyrka. Markus evangeliet berättat av Boris Salo.

Samtalsgrupp på Linda: Ti kl 13.15, Korpi. **Kyrkobrodererna:** Ti kl 15 (Obs tiden)

Sibbo kyrka Sjueroslunch: On kl 12 Kyrkoby församlingshem.

Barnkörerna samlas: Onsdagar kl 17 (åk 1–3) kl 18 (åk 4–6) Kyrkoby församlingshem. Lauri Palin.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Fr 16.10 kl. 10–11.30: Knatterytmik, Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn över 1 år. Wiklund.

kl. 12.15–13.30: Veckolunch, Högbergsgatan 10 E. Vi inleder kl. 12 med mid-dagsbön i Johanneskyrkan.

kl. 19: Regnbågsmässa i Johanneskyrkan. Heikel-Nyberg, Anne Hätönen.

Sö 18.10 kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Lindström, Böckerman. Kyrkkaffe.

kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Heikel-Nyberg, Lindström, Almqvist, Henricson, S:t Jacobskören. Kyrkkaffe.

Må 19.10 kl. 10–11.30: Babyrytmik, Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn under 1 år. Wiklund.

kl. 12–13: Diakonilunch i S:t Jacob. 3€. Salenius, Viherkari.

Ti 20.10 kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Pauliina Hyry.

kl. 13: Träffpunkt. Högbergsgatan 10 E. Tomas Ray: ”Våra vänner i Malawi!”

kl. 18: Ledarkurs 2 i Tian. Diskussion om svepeduken i Turin.

kl. 20: Completorium i Johanneskyrkan. Heikel-Nyberg.

On 21.10 kl. 14–15.30: Diakoniträffen i S:t Jacob. Salenius.

kl. 14–15.30: Sjötorpet, Högbergsgatan 10 E, 2 vän. Ollberg

kl. 16–18.30: Family Fun i S:t Jacob. Mer info: nenne.lappalainen@evl.fi.

kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Enlund.

Vill du göra en insats för flyktingarna?: Kom med och fundera på vad vi tillsammans kan göra onsdag 21.10 kl. 18! Vi träffas i Johannes församling, i Högbergssalen, Högbergsgatan 10E, 2:a våningen. Vi ser på hjälp- och stödbehovet och funderar på vad vi kan göra. Dessutom går vi igenom de etiska principerna för frivilligarbete.

MATTEUS

Matteus hemsida: www.matteus.fi

MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3

Fr 16.10 kl. 19–21: samling för män (2vån). Glimtar ur Stefan Prätorius’ De trognas skattkammare: Mikael Forsblom. Diskussionskväll.

Sö 18.10 kl. 12: högmässa, Forsén, Heikki Alavesa. Kyrkkaffe.

Sö 18.10 kl. 18: kvällsmässa. Efteråt kvällste i Matteussalen.

Ti 20.10 kl. 18.30–20.30: kyrkokören övar i Matteussalen, Mimi Sundroos.

On 21.10 kl. 8.30–9: morgonmässa, Forsén.

On 21.10 kl. 18: MU-mässa, Matteus Ungdom –mässa, Rönneberg. En kort mässa med bönevandring, kyrkfika efteråt.

On 21.10 kl. 18–19: Roströsten (2 vän), Sundroos.

To 22.10 kl. 13–14.30: Torsdagsträffen, Hallvar. Kaffeservering, serveringsavgift 3euro.

DEGERÖ KYRKA Rävsvundsvägen 13

Sö 18.10 kl. 10: högmässa, Hallvar, Heikki Alavesa. Kyrkkaffe.

PETRUS

www.petrusforsamling.net

Fr 16.10:

– **kl. 10** Musikleken på höstutfärd: till café Torpet, Köpingsv. 48. Drop in mellan kl. 10–12.

ANSVARSVECKAN VASA

Över gränser!

Inför kyrkornas ekumeniska ansvarsvecka hålls seminariet Över gränser den 14 oktober kl. 9–12 på Academill (Strandgatan 2) i Vasa. Seminariet behandlar flyktingar – vad som nu sker och vad man i Vasaregionen kan göra för att hjälpa. Bland andra TD **Nanna Rosengård** och flyktinghandledare **Ramiesa Mahdi** från Finlands Röda Kors medverkar. Ansvarsveckan är en riksomfattande människorättskampanj som stöds av alla kyrkor och samfund och många kristna organisationer i Finland. Läs mera i bilagan som ingår i detta nummer av Kyrkpressen.

HELSINGFORS SYRIEN

Filmfestival för Syrien

Middle East Film and Arts 14–18.10 ordnas för andra gången i Helsingfors den här hösten. Vid festivalen visas syrisk film från tiden före och efter konflikten. En paneldiskussion ordnas också inom ramen för festivalen lördagen den 17 oktober klockan 16 under rubriken ”Beyond the news coverage – civilian experience and survival in the Syrian conflict”. Mera information om programmet: <http://www.mefahelsinki.com>

JUBILEUM FEST

Kom alla–rörelsen firar 10 år

Rörelsen Kom alla firar sitt 10-årsjubileum lördag 24.10 med en samling kl 13–16 i Alphöjdens kyrkas församlingssal (Kotkagatan 2, Helsingfors). På programmet står en öppningsandakt, översikter över rörelsens tillkomsthistoria, åstadkomna resultat och framtidsvisioner och musik. Kyrkomötesombuden **Katri Korolainen** och **Heikki Hiilamo** berättar om sina erfarenheter och belyser kyrkomötes- och stiftsvalet nästa år. Det ges också rum för diskussion. Festsamlingen är öppen för alla. Efter den är alla välkomna till regnbågsmässa i kyrkan kl 17.

post heidi.jantti@evl.fi
Spindeln i nätet? Säg din åsikt om församlingen i sociala medier: Delta i vår kommunikationsenkät på www.esboforsamlingar.fi
Kretsar för seniorer & daglediga kl. 13–15: Träffdax i Köklax kapell ti 20.10, Sökö kapell ti 20.10, Kalajärvi kapell to 22.10.

GRANKULLA
To 15.10 kl.10–11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.
Kl. 18.30 Bibelkväll: i Sebastos.
Fre 16.10 kl. 19 MYSIS–kväll för unga vuxna: i Sebastos.
Sö 18.10 kl. 12 Gudstjänst: Daniel Nyberg, Barbro Smeds. Kaffe i nedre salen.
Ti 20.10 kl. 9.30 Familjelyktan: i Sebastos, Yvonne Fransman, Barbro Smeds.
Kl. 9.30– 11 Diakonimottagning: och brötdelning.
Kl. 13 Pensionärskören: i nedre salen, Barbro Smeds.
Kl. 13.30 Tisdagsträffen: i övre salen. Vad gör de i söndagsskolan? Ta gärna med dig egna söndagssko-leminnen. Pippi Collander, söndagsskollärare.
Kl. 15 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos.
Kl. 18 Damkören Grazia: i övre brasrummet, Anne Hätönen.
On 21.10 kl. 13.30 Kyrkosyfoöreningen: i övre brasrummet.
Kl. 16–18 Närtståendevärdarnas stöd-grupp: i Sebastos.
To 22.10 kl. 10–11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.

KYRKSLÄTT
Högmässa: sö 18.10 kl. 12 i Kyrkslätt Kyrka. A–K Lovén, M Punt.
Norra Kyrkslättss missionskrets: on 21.10, kl. 19, Stor–Raula, Eivtskogsvägen 150. Gruppen samlas tredje onsdagen i månaden. Välkommen med!
Körernas konsert: on 21.10. kl. 19 i Kyrkslätt kyrka, samkonsert med Mikaeli-kören och Pyhän Katarinan laulajat från Karis. Kvällste efter konserteren.
Biljard&Chill för åldern 13 år uppåt: on 21.10 kl. 14–17 på Hörnan.
Talko på Prästgården: to 22.10 kl. 14. Ta med arbetshandskar, sekator och andra lämpliga arbetsredskap. Egen vattenflaska med. Samling vid Prästgården.
Ett kvinnodögn på Räfsö med stress-reducerande målning: fre–lö 23.– 24.10. Begränsat antal platser. Anmälningar gun.petterson@evl.fi eller tel: 0500 462 243.
Diakoniosoppa för mindre bemedlade: måndagar och torsdagar kl. 11.30–12.30 i församlingshemmet.
Morgongröt: fredagar i Masaby kyrka kl. 9–10.
Lopporget i Gesterby öppet: onsdagar kl. 15–17. Silverbrinken 6, 02410 Gesterby.
Kyrkoherdeämbetets tel. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. Mera info på www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS
Sö 18.10: Högmässa kl 11 i SvH, Kim Rantala, Hanna–Maarit Kohtamäki, höstlägerstämming med foton, kyrkkaffe
Ti 20.10: Mammor, pappor o barn kl 10 SvG
Ti 20.10: Tisdagsklubben kl 13.30–15.30 SvG
Ons 21.10: Diakonikretsen kl 13 SvH, Latin–amerikansk gitarrmusik med Kai Wirzenius
Ons 21.10: Skriba för vuxna kl 18 SvH, Vi läser vad biskop Björn skriver i sin bok och sedan funderar vi vilt. Knytkalas

VANDA
Högmässa: sö. 18.10 kl. 10 Helsing kyrka S:t Lars. K. Andersson och A. Ekberg. Efter högmässan konfirmandträff i Bagarstugan för församlingens konfirmander från 1965.
Ingen högmässa: sö. 18.10 i S:t Martins kapell.
Familjecafé: ons. 21.10 kl 13–15 i klubb-utrymmet i Brännmalmen, Kornv. 10.
Missionskväll: ons. 21.10 kl. 18 i Håkansböle kyrkas brasrum.
Ungdomskväll: ons. 21.10 kl 18 i Bagarstugan, Kurirvägen 1.
Församlingens födelsedagsfest: to 22.10 kl. 13, för alla som fyller 75,80,85,90–100 år i juli–december 2015. OBS! Flyttad till Bagarstugan, Kurirv. 1.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA Högmässor/gudstjänster 18.10: Kl. 10 Ekenäs kyrka, M.Cleve, N.Burgmann. Prosteriets missionsdag. Servering efteråt i FH. Gäst: Tomas Ray, stiftssekr. för mission och internationellt arbete.
Kl. 12 Bromarvs kyrka GDT, S.Söderlund, S. Lindroos.
Kl. 16 Tenala kyrka, ”Min önskesång”, Tenala–Bromarv kyrkokör, S.Lindroos, N.Burgmann, S.Söderlund m.fl.
Konsert: to 22.10 kl. 19 i Ekenäs kyrka. ”Den älskande – Jean Sibelius 150 år”, Västnyländska kammarkören, Manskören Raseborg, dir. Niels Burgmann. Fritt inträde, programblad 15 €.
Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Israeliska danser: fre 16.10 kl 18 i församlingshemmets källarvåning. Un-nérus.
Högmässa: sö 18.10 kl 10 i Ingå kyrka. Hellsten, Lumio.
Församlingsträff: ons 21.10 för pensionärer och daglediga i Prästgården kl 14–16. Lindström.
Familjecafé: to 22.10 kl 9.30–11.30 i församlingshemmets källarvåning. Eklund, Lindström.
Kyrkofullmäktiges möte: to 22.10 kl 18 i församlingshemmet.

KARIS–POJO

Högmässor, Sö 18.10: kl. 10 i S:ta Katarina kyrka, Karis. kl. 12 i S:ta Maria kyrka, Pojo.
Förbön och lovsång: To 22.10 kl. 19 Gemenskap över gränserna i S:ta Katarina kyrka, Karis.
Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Veckoverksamhet Familjeklubb: ons och fre i Virkby kyrka kl 9–11.30.
Juniorklubb: i Virkby kyrkas källare, Virkbyvägen 1, på måndagar kl. 13.15–15.00 för åk 3–4. Mera information Beatrice Österman.
Flickis: i Virkby kyrkas källare, Virkbyvägen 1, på torsdagar kl. 13–15.00 för flickorna i åk 5–6. Mera information Beatrice Österman.
Juniorklubb1 och Juniorklubb2: i Lindkulla, Karstunraitti 4, på måndagar kl 13:00–15:00 för åk 1–3(grupp1) och kl 14–16.00 för åk 4–6(grupp2). Mera information kontakta Mari Nurmi.
Ungdomskväll: torsdagar kl 18 i Virkby kyrkas källare. Öppna dörrar, kaffe, te och saft. Mari Nurmi.
Sö 18.10. kl. 13: Högmässa i Lojo kyrka. Kuismänen och Kerko. Kyrkkaffe och kyrktaxi

NY PRÄST

Teologie magister Peter Eriksson förordnas i samband med prästvigningen 11.10.2015 till t.f. kyrkoherde i Brändö–Kumlinge församling 12.10.2015–31.5.2016.

FOTO:LINNÉA EKSTRAND

KYRKAN PÅ BOKMÄSSAN

Evangelisk–lutherska kyrkan deltar som tidigare år i bokmässan i Helsingfors den 22–25 oktober. Kyrkan finns i monter 6M79 på bokmässan. Mobbning, religionsdialog och wellness hör till de ämnen som kyrkan lyfter i sina svenska programpunkter under bokmässan.

Torsdag 22.10 klockan 13 uppför studerande **Ditte Sandholm** sin egen monolog om mobbning på Tottiscenen. Händelserna är självupplevda.
Fredag 23.10 klockan 12.30 (Södergranscenen) samtalar **Pia Kummel–Myrskog** med biskop **Björn Vikström**, **Yaron Nadbornik** från judiska församlingen och **Okan Daher** från islamska tatarsamfundet kring frågan om det är möjligt för religionerna att mötas i en respektfull anda där man inte ser varandra som hot.

Lördag 24.10 klockan 12.30 (Södergranscenen) samtalar biskop Björn Vikström, **Mikael Lindfelt** från Åbo Akademi och **Jan–Erik Eklöf** från Stafettkarnevalen om träning som gör gott och träning som skadar, och om mindfullness och träning enbart är av godo. Samtalet om wellnessstrenden på Södergranscenen leds av sakkunnig i vuxenarbete och kultur **Maria Sten**.

Lördag klockan 14.30 är finlandssvenska författaren **Johanna Holmström** gäst hos biskop Björn Vikström på Tottiscenen. Samtalet rör sig kring Holmströms författarskap och hennes böcker som omfattar allt från novellsamlingar till thriller.

Söndag klockan 10.30 firas litterär gudstjänst på Tottiscenen. **Ann–Sofi Storbacka** är liturg och **Svante Lundgren** predikar.

I år finns kyrkans svenska (6M79) och finska (6H79) mässmontrar intill varandra. I det finska programutbudet bjuder biskoparna på intervjuer med olika författare. Bland annat möter ärkebiskop **Kari Mäkinen** författaren **Asko Sahlberg** på fredag och biskop Björn Vikström samtalar med **Susanna Alakoski** och **Mathias Rosenlund**.

Årets kristna bok utses på söndag 25.10 och i kyrkans finska monter kan allmänheten delta i omröstningen om årets kristna bok.

Kyrkans svenska program i sin helhet på bokmässan <http://rovasti.evl.fi/sacrista.nsf/sp?open&cid=Content210C43>

Se också Kyrkpressens bokbilaga i detta nummer.

Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

NYGÅRDS OPTIK
NÄRPES ■ SYNCENTER

- Boka tid till oss så får Du Se!-
Specialist i ögonsjukdomar Jaakko Leinonen,
Ingela Sandvik-Wahlroos
Optometrist Marica Westerback

Närpesv. 14, 64200 Närpes (06)224 1138 www.nygardsoptik.fi
Vi betjänar må. – fre. 9.00–17.00, lö. stängt

Genom att köpa våra adresser stöder du vårt arbete mot cancer.

ÖSTERBOTTENS
CANCERFÖRENING

LEDIGA TJÄNSTER

KYRKOSTYRELSEN[†]

Kyrkostyrelsen sköter den gemensamma administrationen, ekonomin och verksamheten inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) verkar inom kyrkostyrelsen som ett serviceorgan för kyrkans verksamhet på svenska.

Kyrkans central för det svenska arbetet söker Sakkunnig för ungdomsarbete

Den sakkunniges uppgift är att stöda och utveckla det kyrkliga ungdomsarbetet, scoutingen och arbetet bland unga vuxna. Den sakkunnige skall ha goda sociala färdigheter och förmåga att arbeta både självständigt och i team. Vi förväntar oss att den sakkunnige medverkar i kyrkans utbildning och planerar och arrangerar kurser och seminarier inom sitt ämnesområde.

Ansökan riktas till Kyrkostyrelsen helst via den elektroniska rekryteringsservicen sakasti.fi/tyopaikat eller till Kyrkostyrelsens registratorskontor på adressen PB 210 (Södra kajen 8), 00131 Helsingfors, senast den 6.11.2015 kl. 15. Ansökningshandlingarna returneras inte.

Hela platsannonsern och mera information om befattningen finns på adressen sakasti.fi/tyopaikat.

www.evl.fi/rekrytering

KYRKAN I ESBO
Esbo kyrkliga samfällighet

Esbo kyrkliga samfällighets
begravnings tjänster söker en
SPECIALYRKESMAN

Ansökan skall vara framme senast
23.10.2015 kl. 12.00.
Annonsern i sin helhet finns på
www.espoonseurakunnat.fi/tyopaikat

Annonsera i Kyrkpressen!

Kontakta våra annonsförsäljare:
Leif Westerling 050 329 4444, **Jonny Åstrand** 050 092 4528

Eller via e-post: annons@kyrkpressen.fi

Annonserna på www.kyrkpressen.fi

MARIEHAMN FLYKTINGAR

När livet vänder

På söndag gästas Mariehamns församling av **Annahita Parsan** från Stockholm. Hon är känd från SVT:s programserie *När livet vänder* där hon berättade om sitt liv som sömmerska i Iran, hur hon flyd-

ANNAHITA PARSAN gästtar Margaretagården på söndag.

de från det krigshärjade landet över bergen med en nyfödd dotter, hamnade i ett destruktivt äktenskap i Danmark och flydde därifrån till Sverige och hur hon

efter många händelser blev präst i svenska kyrkan. Annahita har suttit i fängläger och överlevt självmordsförsök. På söndag kl 18 kommer hon att under temat "En kväll för freden" berätta om sitt liv.

Katarina Gäddnäs kommer därefter att leda ett samtal kring hur det är att

fly och hur man kan komma vidare i livet efter svåra upplevelser. I samtalet deltar förutom Annahita Parsan även sjukhuspräst **Maria Widén**, **Daniel-le Lindholm** från nätverket Refugees Åland Welcome och **Sahar Arjoon** från Iran/Åland. Kvällen avslutas med en fredsmässa.

"En kväll för freden" arrangeras inom ramen för Ansvarsveckan som i år har temat Över gränser och handlar just om flyktingarna som både bokstavligt och bildligt passerar många gränser i sin flykt mot trygghet. "En kväll för freden" arrangeras i Margaretagården.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Utb. väktare som utbildar sig till personlig tränare i 3 år önskar hyra rum med dusch+kokmöjlighet samt bra förbindelser till Arcada Allt beaktas t:0407587785

Önskas hyra 1:a i Åbo centrum 1.11.15-28.2.16, hyra ca 400 e. Tel: 0401908197/Susann

Rökfri och skötsam hälsovårdarstuderande söker etta nära Arcada.Max 650€/mån. Tel. 0403577773

PÅ GÅNG

TEATER FÖR FLYKTING-KRISEN

– extrainsatt föreställning till förmån för flyktingkrisen söndagen den 25 oktober kl 14.

På initiativ av alla som jobbar med föreställningen Fru Catharina Boije och hennes döttrar, både den tekniska personalen och skådespelarna, ges en extra söndagsföreställning där alla jobbar oavlönat och där alla intäkter oavkortat går till Röda Korsets arbete för de nödställda i Syrien. Alla biljetter säljs till normalpris. Biljettpris: 30€ Biljetterna säljs via Svenska Teatern, 09 – 6162 1411. Biljettkassan är undantagsvis öppen söndagen den 25 oktober kl. 13-14 med anledning av den extrainsatta föreställningen. Fru Catharina Boijes döttrar har vuxit upp på sin mors gods vid Pyhäjär-

FOTO: CATA PORTIN

vis strand. Stora ofreden har lämnat deras land sargat och sårbart i skottlinjen mellan Sverige och Ryssland. Mot all denna strid och död speglas deras längtan, livstörst och tillgivenhet. Då gården invaderas och de tvingas fly lämnar de två unga kvinnorna för första gången hemmet på skilda vägar och deras resor kommer att bli mycket olika varandra. När de äntligen får återvända kan de inte längre gå tillbaka till det som var eller den de var. Fru Catharina Boije och hennes döttrar är en berättelse om kvinnlig frigörelse, om makt, ansvar och brin-

nande kärlek. Fredrika Runeberg skrev Fru Catharina Boije och hennes döttrar år 1843 men manuskriptet fick ligga i hennes gråa sypåse till 1858, eftersom det inte tidigare publicerats en historisk roman i Finland och hon var rädd att det skulle anses okvinnligt att vara banbrytande. Till saken hör att hon också var den första att dryfta frågor om kvinnligt självförverkligande och det goda äktenskapet i fiktiv form. Romanen fick ett gott mottagande av sin samtid men har aldrig nått en bredare publik. Det är därför Svenska teatern har ansett det vara hög tid att ge plats åt dessa kvinnliga författare och berättelser som historieskrivningen och teatertraditionen förpassat till marginalen.

fortbildningscentrum
practicum

SÄKRA DIN FRAMTID. AVLÄGG EN YRKESEXAMEN.

Nya utbildningsstarter för bl.a. närvårdare, barnledare, ekokosmetolog, ekofrisör och merkonom. I januari 2016 inleds även nya kompetensområden för närvårdare, där du har möjlighet att komplettera din examen, bl.a. med nya kompetensområdet fotvård. Studier på hälft? Kontakta oss så hjälper vi dig få din examen. Läs mer om vårt utbud på www.practicum.fi/vuxna

ANSÖK IDAG
www.practicum.fi/fbc-ansok

FÖRDELAKTIG LEVERANTÖR AV KÖKSMASKINER

- Vi är trygga och pålitliga
- Vi installerar det vi levererar
- Vi sköter även elarbeten i Ditt hus

Välkommen!

JEPPPO KRAFT ANDESLAG

info@jeppkraft.fi
Tfn 788 8700,
fax 788 8749

Konkordiahemmet

håller Öppet Hus

lördagen den 24.10 kl. 14-16.
Välkommen och bekanta dig med vårt hem! Kaffebjudning.
Apollogatan 5 B 37, 3.vån. Helsingfors

Konkordiahemmet

- ett riktigt hem i stadens centrum, Främre Tölö

Hemmet har två avdelningar, serviceboende och gruppboende. Tvåspråkigt hem. Vi erbjuder kärleksfull vård, god mat från eget kök och boende i trevliga rum som möbleras med egna möbler. Också kortvarigt boende till rimligt pris. Ta gärna kontakt med föreståndare, Maria Stenbacka.

Telefon: 050 463 74 67
Apollogatan 5 B 37, 00100 Helsingfors

E-post: info@konkordiahemmet.fi
www.konkordiahemmet.net

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN FÖRSAMLING

INKAST BJÖRN VIKSTRÖM

Inte jag!

NYHETEN OM Volkswagens fifflande med utsläppsmätningarna slog ner som en bomb. Även om anklagelserna främst riktades mot bolagets ledning fanns det många andra som kände sig berörda. Kort efteråt kunde man läsa i tidningarna om anställda och underleverantörer som berättade att de långt tidigare hade försökt påtala saken, men inte vunnit gehör.

VI KÄNNER oss själva nedsmutsade ifall negativa nyheter om den gemenskap vi representerar kommer ut i offentligheten. En naturlig reaktion är då att framhålla att man inte själv har något med saken att göra. Chocken är antagligen extra stor när det som i Volkswagens fall rör sig om ett bolag som länge har haft ett gott anseende: från att ha kunnat vara stolt över att jobba för bolaget och köra dess bilar är man på något konstigt sätt besudlad av nyheten om fusket.

DET SAMMA märktes i de häftiga och högst befogade reaktionerna på bilden av en ung man klädd i en Klu Klux Klan-käpa med finska flaggan i handen. Många politiker och vanliga medborgare tog kraftigt avstånd och betonade att det här inte är den bild av Finland som vi vill stå för. På motsvarande sätt brukar statsöverhuvud snabbt fördöma våldsdåd och terrorattacker för att tydligt signalera att det egna landet inte stöder sådana aktioner.

SOCIALA MEDIER erbjuder en tacksam kanal för att ta ställning för och emot olika företeelser. Du kan gå med i olika grupper, gilla andras uppdateringar – eller försöka förlöjliga andras ståndpunkter.

DET ÄR NATURLIGTVIS viktigt att vi tar ställning i olika frågor. Det är mycket värre om vi tiger och inte protesterar när orättvisor sker. Men ibland skulle jag önska att avståndsgandet skulle få mera konkreta uttryck. Klicket med datormusen får gärna vara det första steget men sedan behöver vi också våga göra något för att det vi känner är rätt ska bli verklighet.

JAKOBSBREVETS författare talar om att vi ska bli Ordets görare. En tro som inte syns i hur vi lever förblir en from förhoppning utan kraft att förändra vårt liv. Det har varit glädjande att märka hur församlingarna och enskildamedlemmar har engagerat sig för flyktingarna under de senaste veckorna. Vi vet inte ännu vart allt det här kommer att leda, men så är det alltid i Guds och kärlekens tjänst. Men om vi fortsätter inspirera varandra, då orkar vi envist stå upp mot det som är fel och samtidigt får vi vara med om att förverkliga Guds goda vilja.

Björn Vikström är biskop i Borgå stift.

RADBYTET JOHAN EKLÖF

Våga gå in i arbetet för flyktingarna!

Jag har nyligen samtalat med några präster som känner sig osäkra inför flyktingvägen och vad den kan föra med sig. Den senaste tidens rekordhöga antal asylsökande i vårt land har lett till att det nu också finns flyktingar på de orter där de verkar som präster.

”Borde församlingen göra någonting? Men är de intresserade? De är ju muslimer? Männe det blir väldigt jobbigt?”

Frågorna är många. Självt har jag för ett antal år sedan stått inför samma frågeställningar. Då startades en asylcentral i Kristinestad där jag jobbade som präst. Den tanke som då slog mig var att missionsfältet nu kommer till oss i och med flyktingvägen. Varför skulle vi in-

te gripa chansen att erbjuda det kristna evangeliet åt dessa människor?

Vi började ordna internationella samlingar varannan månad. Till den första samlingen kom ungefär 50 flyktingar och 20 församlingsbor. Bland flyktingarna fanns muslimer, buddister och kristna. Till min förvåning och glädje märkte jag att muslimerna var mycket intresserade av att ta reda på vad vi kristna egentligen tror på. I många fall har de varit utsatta för extrema muslimska grupperes terrorverksamhet. De har också varit övervakade av sina egna präster och därför inte vågat besöka någon kristen kyrka. Men här i Finland är det fritt fram för dem att komma och själva ta ställning.

Vad ska man då predika? Ska man anpassa budskapet så att man inte sårar någon?

”Jag har alltså försökt positivt presentera vår kärleksfulla Frälsare, men jag har inte sett det som min uppgift att tala illa om islam.”

Jag valde att försöka predika Kristus sådan han framställs i Bibeln. Det kristna evangeliet är verkligen nyheter för dem. De känner till Jesus som en av profeterna. Men talet om att Gud har älskat den här världen så mycket att han sände sin son att dö för vår skull är nytt för dem. Jag har alltså försökt positivt presentera vår kärleksfulla Frälsare, men jag har inte sett det som min uppgift att tala illa om islam.

Det som har hjälpt oss

mycket är att vi har haft ett gott och förtroendefullt samarbete med Röda korset, som driver asylcentralen. Deras språklärare har delat ut våra inbjudningslappar och deras personal har hänvisat människor som behöver själavård till mig.

Efter samlingen har vi reserverat flera timmar för kvällste och samvaro. Demest intresserade har vi bjudit in till en engelskspråkig bibelgrupp. Och för dem som har uttryckt önskan att bli döpta har vi dopundervisning.

Mycket mer kunde sägas om språksvårigheter, om flyktingbarnen i dagklubben och om den välsignelse för hela församlingslivet som flyktingarna för med sig. Men nu vill jag bara uppmuntra folk i vårt stift: Våga satsa på flyktingarbete!

Johan Eklöf är pensionerad präst.

KYRKOMÖTE KANDIDATER

Regionala listor snedvrider valet

Kyrkpressen uppmanar sina läsare att nominera, välja och stöda nya beslutsfattare i kyrkans högsta organ. Det aktualiserar några problem i valsyste

met. Det handlar om brister i fråga om öppenhet och representativitet. Ett problem är att kandidatnomineringen kan ske helt utom synhåll för offentligheten. Innan kandidatlistorna lämnas in vet inte ens domkapitlet vem som ställer upp kandidater. Därför vore det viktigt att de som planerar kandidatlistor öppet informerar om det och om vad deras listor står för.

Den bristande representativiteten har bland annat lett till att Borgå stift i kyrkomötet har kommit att framstå som konservativt i fråga om bibelsyn, trostolkning och jämställdhet.

Problemet grundar sig i att man av tradition har ställt upp regionala listor, inte åsiktslistor. Så skedde i valet av lekmannaombud i Borgå stift ännu för fyra år sedan. Det har gjort det möjligt för de konservativa att genom röstkoncentration få

två av stiftets tre lekmannaombud på fastlandet. Det är inte representativt för stiftet.

Ett stort problem i hela kyrkan är att så få präster deltar i valet. I valet av prästombud hade Borgå stift för fyra år sedan för första gången åsiktslistor. Men då stiftet har bara två prästombud, räcker en dryg tredjedel av rösterna till för att få det ena mandatet. Det lyckades de konservativa med genom att de var minst låta att rösta.

Demokratin i kyrkan och stiftet förutsätter att kandidatnomineringen sker öppet, att listorna företräder olika åsikter och att de röstberättigade utnyttjar sin rösträtt.

Rörelsen Kom alla berättar vad den står för i sitt program på webbplatsen www.tulkaakaikki.net/sv/. Där kan också kandidater som omfattar programmet presentera sig.

MAX MANNOLA, ULF SÄRS, kontaktpersoner för rörelsen Kom alla i Borgå stift

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förse

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

HJÄRTA VETANDE

”Tron och tanken befruktar varandra så länge det ena inte gör anspråk på att vara det andra.”

Maria Küchen skriver i Dagen att det går att vara både intellektuell och kristen.

RÄTTELSE RECENSION

Höglund rätt regissör

Några fel hade olyckligtvis smugit sig in i recensionen av pjäsen Stormskärs Maja i KP nummer 41.

Musikalen baserar sig på Anni Blomqvists romaner från 1960-70-ta-

len, har dramatiserats av Jussi Helminen år 1991 och nu bearbetats och regisserats av Jakob Höglund, som också gjort koreografin. Pjäsen spelas på Åbo Svenska Teater under hösten 2015 och våren 2016.

Redaktionen beklagar misstaget.

KIRA NYMAN, Patrik Frisk, Kjell Lönnqvist och Camilla Ekholm i Sibbo hoppas på flera hundra besökare på församlingens välgörenhetskonsert för Nepal. FOTO: SINI PELTOMÄKI

De glömmmer inte Nepal

Den kraftiga jordbävningen i Nepal i april uppskattas ha påverkat drygt 13 miljoner människors liv. Nu vill Sibbo svenska församling och Finska Missionssällskapet hjälpa de utsatta genom en välgörenhetsgala i sångens tecken.

TEXT: **MICHAELA ROSENBACK**

Den heter *Forget Me Not*, välgörenhetsgalan som ordnas i Sibbo kyrka den 21 november. Namnet syftar på den lilla blomman förgätmigej som satt och grät vid en bäck eftersom den trodde sig vara bortglömd av Gud.

– Med den berättelsen i åtanke tyckte vi att det skulle vara ett passande namn på en välgörenhetsgala, säger Patrik Frisk, som är en av dem som håller i trådarna för projektet.

Är det så att folk glömt bort Nepal och allt det som hänt där nu när det pågår så många andra hemskheter i världen?

– Jo, där finns nog lite den tanken med i bakgrunden. Vi fattade beslut om att ordna ett sådant här evenemang redan i våras och nu under hösten har vi funderat på hur det ska gå. Kommer vi alls att nå ut till folk mitt i den kaotiska situation som råder nu? Men vi gav oss in på den här vägen och vi är trogna uppgiften. Jag är övertygad om att det kommer att bära ända fram. **Vad kan den som kommer till Sibbo kyrka**

den 21 november förvänta sig av kvällen?

– Det bjuds bland annat på musik av Jennie Storbacka, Elna Romberg, Sattin Circus, Paulina Biström och Maria Höglund. Dessutom har vi en större orkester på plats. Artisterna kommer inte bara att sjunga enskilt utan uppträder också med gemensamt material. De var alla väldigt glada över att bli tillfrågade och bläddrade ivrigt i sina kalendrar för att försöka hitta ett datum som passade alla.

Blir det bara musik eller bjuds det på något annat också?

– Vi kommer att ha en stor skärm i kyrkan och vi ska försöka få direktkontakt med våra missionärer i Nepal, Mia och Ben Westerling, så att vi kan skicka hälsningar i realtid. Deras dotter Frida Westerling som är väldigt insatt i läget i Nepal finns på plats i Sibbo och kommer att dela med sig av sina erfarenheter. Vi vill förmedla en upplevelse och en känsla, så att folk verkligen känner att de får vara med och hjälpa. Jag hoppas att det blir en empatisk kväll. Dessutom har vi varit i kontakt med en nepalesisk restaurang i Borgå så efter galan kommer det att finnas en möjlighet att äta nepalesisk streetfood som serveras utanför kyrkan.

Hur mycket kan en tillställning av den här typen hjälpa?

– Vi samlar förstås in pengar så gott det går och hoppas på att det kommer flera hundra personer, det rymmer en hel del i Sibbo kyrka. Den förödelse som

jordbävningen åstadkommit, dödsfall i familjerna, ödelagda hem och sina matförråd är såklart en stor chock för invånarna och behovet av psykisk hjälp har varit och är fortfarande stort. Mia och Ben Westerling har på ort och ställe fått fundera kring var pengarna behövs mest. Svaret blev att de insamlade medlen kommer att gå via Finska Missionssällskapet katastroffond till Center for Mental Health and Counseling, CMC Nepal, som jobbar med psykosocialt stöd för de drabbade.

Hur kommer det sig att just Sibbo svenska församling ordnar det här evenemanget?

– Jag vet inte, det var bara en tanke som

slog oss. Men jag tror att vi kanske har en förmåga att göra det där lilla extra. I Sibbo är vi välsignade för det finns så många här som vet, kan och vill så det känns inte oerhört svårt eller jobbigt att börja planera. Och så känns det förstås extra bra när man kan kombinera ett roligt evenemang med att göra gott.

Vilka reaktioner har ni fått från omgivningen?

– Nu är det förstås ett tag kvar tills konserten ska äga rum, men jag tycker mig nog ha kunnat ana en liten wow-effekt. Jag hoppas att FORGET-ME-NOT lockar många lokala invånare som förhoppningsvis känner att det här kan vara deras sätt att hjälpa till.

GLÖM INTE NEPAL

- **Nepal** är ett av världens fattigaste länder och var fjärde invånare lever under fattigdomsgränsen.
- **Lördagen** den 25 april 2015 drabbades Nepal av en mycket kraftig jordbävning väster om Kathmandu. En ny jordbävning inträffade den 12 maj öster om Kathmandu. Jordbävningarna och deras följder har krävt tusentals liv.
- **Efter** den akuta katastrofhjälpen har arbetet med att reparera och återuppföra byggnader i områdena inletts. I de län som ligger nära jordbävningens centrum ödelades upp till 80 procent av husen.
- **Välgörenhetsgalan FORGET-ME-NOT** fokuserar på att hjälpa ett sönderfallit Nepal. Biljetter till galan kostar 25 euro styck och kan från och med den 19 oktober köpas vid följande platser: Pastorsexpeditionen (Stora Byvägen 1, vardagar 9–12) Nickby bibliotek (Norra Skolvägen 2, må–to 9–20, fre 9–16 och lördag 9–15) Söderkulla bibliotek (Amiralsvägen 2, må–ons 10–20, to–lö 10–16) Biljetter säljs även vid dörren, ifall det inte är slutsålt.

Källa: Finska Missionssällskapet